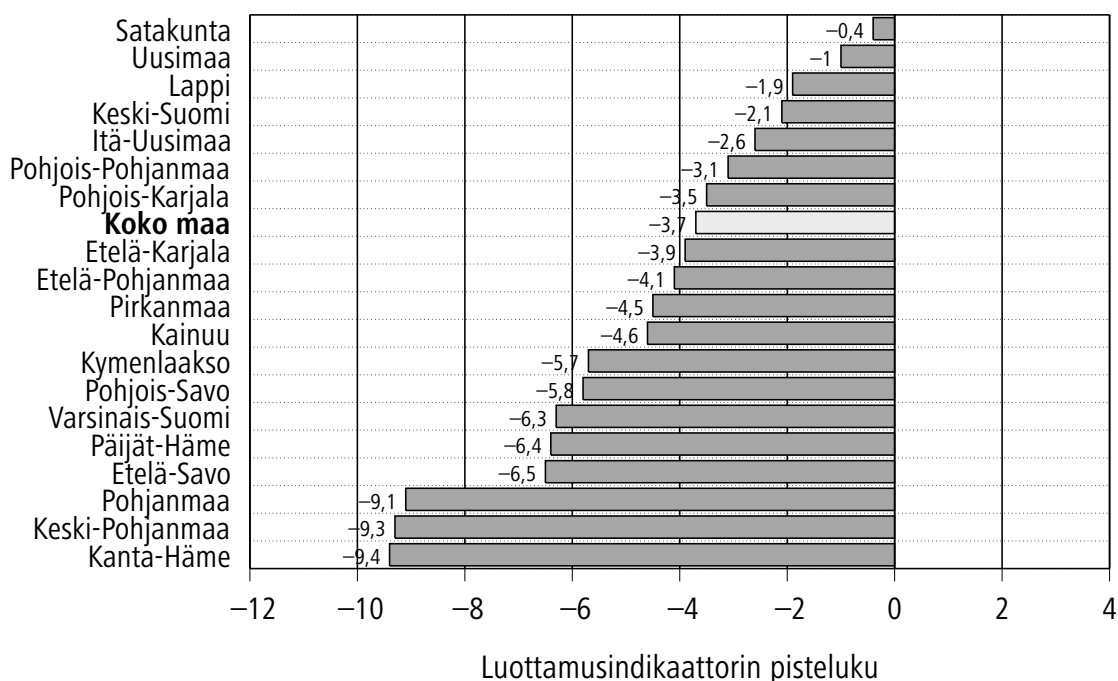

Kuluttajabarometri maakunnittain

2008, 4. neljännes

Kuluttajien luottamusindikaattori maakunnittain, 4. neljännes 2008

Saadut haastattelut maakunnittain 4. neljännes 2008

Uusimaa	1 154	Keski-Suomi	244
Varsinais-Suomi	362	Etelä-Pohjanmaa	152
Satakunta	195	Pohjanmaa	160
Kanta-Häme	140	Keski-Pohjanmaa	61
Pirkanmaa	421	Pohjois-Pohjanmaa	334
Päijät-Häme	176	Kainuu	71
Kymenlaakso	156	Lappi	153
Etelä-Karjala	128	Itä-Uusimaa	78
Etelä-Savo	139	Ahvenanmaa	32
Pohjois-Savo	214		
Pohjois-Karjala	125	Yhteensä	4 495

Itä-Uudenmaan, Keski-Pohjanmaan, Kainuun ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut.

Ahvenanmaan lukuja ei esitetä maakuntatarkastelussa erikseen tulosten suuren satunnaisvaihtelun vuoksi. Koko maan lukuihin Ahvenanmaan luvut kuitenkin sisältyvät.

Saadut haastattelut väestöryhmittäin, 4. neljännes 2008

Väestöryhmä *)

Sukupuoli

Mies	2 203
Nainen	2 292

IKÄ

15–24	651
25–34	710
35–44	760
45–54	810
55–64	934
65–74	630

Koulutus

Perusaste	1 375
Keskiaaste	1 787
Korkea-aste	1 333

Suuralue

Pääkaupunkiseutu	845
Muu Etelä-Suomi	987
Länsi-Suomi	1 627
Itä-Suomi	478
Pohjois-Suomi	558

Sosioekonominen asema

Maatalousyrittäjät	59
Muut yrittäjät	296
Ylemmät toimihenkilöt	707
Alemmat toimihenkilöt	827
Työntekijät	762
Työttömät	141
Opiskelijat	521
Eläkeläiset	1 021
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	161

Kotitaloustyyppi

Yksinasuvat	877
Lapsiperheet	1 569
Muut (aikuis)taloudet	2 049

Kotitalouden bruttotuloluokka

Alin neljännes	615
2. alin neljännes	1 057
2. ylin neljännes	1 393
Ylin neljännes	1 146
Tulot tuntemattomat	284

Kaikki yhteensä

4 495

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Sisällys

	Sivu
Katsaus	4
Tutkimusmenetelmä	10

Kuviot / taulukot

1. Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten.....	12
2. Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen	13
3. Työttömyys 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen	14
4. Kuluttajahinnat nyt verrattuna 12 kk sitten	15
5. Kuluttajahintojen muutos seuraavien 12 kk aikana	16
6. Oma taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten	17
7. Oma talouden tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen.....	18
8. Ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin	19
9. Aikooko talous hankkia omistusasunnon seuraavien 12 kk aikana	20
10. Aikooko talous hankkia henkilöauton seuraavien 12 kk aikana	21
11. Rahankäyttöaikomukset joihinkin kohteisiin seuraavien 6 kk aikana (taulukko).....	22
12. Millainen ajankohta on säästämisen kannalta	24
13. Miten todennäköisesti talous säästää seuraavien 12 kk aikana	25
14. Millainen ajankohta on luotonoton kannalta	26
15. Aikooko talous ottaa luottoa seuraavien 12 kk aikana	27
16. Kotitalouden rahatilanne	28
17. Rahankäyttö kestotavaroihin	29
18. Joidenkin laitteiden yleisyys kotitalouksissa (taulukko)	30

Katsaus (Huom! Maakunnittaiset ja väestöryhmittäiset tiedot keskeisistä saldoluista sivuilla 6–7.)

Suomen talouskehitys

Mennyt vuosi (kuvio 1, sivu 12)

Kuviossa 1 esitetään kuluttajien arviot Suomen talouden viimeaikaisesta kehityksestä. Keskeisenä mittarina käytetään kuluttajien vastauksista johdettua saldolukua. Saldoluvun laskentaperiaate on esitetty sivulla 10.

Kuluttajien arviot Suomen taloudesta olivat 1990-luvun jälkipuoliskolla hyvän talouskasvun vuosina varsin myönteisiä. Talouskasvun hidastuessa vuonna 2001 kuluttajien mielialat kääntyivät pessimistisiksi ja saldoluku oli miinuksella kolmisen vuotta. Vuonna 2004 arviot paranivat ja olivat neljän vuoden ajan enimmäkseen plussalla. Vuonna 2007 mielialat kohenivat edellisistä vuosista melkoisesti. Vuoden 2008 aikana mielialat ovat laskeneet voimakkaasti. Saldoluku oli nyt, vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä $-38,8$. Se oli laskenut vuoden takaisesta lukemasta kokonaista 43 pistettä. Sen pitkän ajan keskiarvo (10/1995–12/2008) on $+6,2$.

Kaikki väestöryhmät arvioivat maan talouden heikentyneen viimeisen vuoden aikana. Tyytymättömiä talouskehitykseen olivat ylempät toimihenkilöt (-47), maatalousyrittäjät (-44) ja muut yrittäjät (-43). Vähiten tyytymättömiä olivat opiskelijat (-22). Kaikki maakunnat arvioivat maan talouden huonontuneen. Tyytymättömiä olivat Keski-Pohjanmaan (-45), Keski-Suomen ja Kymenlaakson (-42) sekä Kainuun, Itä-Uudenmaan, Pohjois-Savon, Kanta-Hämeen ja Etelä-Savon (-41) kuluttajat.

Tuleva vuosi (kuvio 2, sivu 13)

Kuluttajien arviot maan tulevasta talouskehityksestä (saldoluilla mitaten) ovat vuosituhaten vaihteen jälkeen vaihdelleet saldoluvun nolla molemmiin puoliin hyvin tiheästi. Vuonna 2004 vallinnut optimismi notkahti vuoden 2005 puolivälissä ja saldoluku käväisi miinuksella. Sen jälkeen odotukset olivat hieman plussalla vuoden 2007 jälkipuoliskolle asti. Vuoden 2008 aikana odotukset maan taloudesta ovat heikentyneet jyrkästi. Vuoden viimeisellä neljänneksellä saldoluku oli $-23,7$. Saldoluku on laskenut vuoden takaisesta noin 17 pistettä. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on $+4,2$.

Pessimistisimpiä olivat maatalousyrittäjät (-31), ylempät toimihenkilöt (-29) ja työttömät (-28). Opiskelijat (-7) ovat muita vähemmän pessimistisiä. Kaikki maakunnat arvioivat maan talouden heikkenevän. Pessimistisimpiä olivat Pohjanmaan (-34), Keski-Pohjanmaa (-31), Lapin ja Päijät-Hämeen (-28) kuluttajat.

Työttömyys (kuvio 3, sivu 14)

Neljä vuotta sitten liikkeelle lähtenyt optimismi maan talouskehityksestä paransi myös kuluttajien arvioita maan työttömyyskehityksestä. Vuonna 2008 synkentyneet talousnäkömät heikensivät myös työttömyysarvioita. Vuoden viimeisellä neljänneksellä kolme neljästä arvioi työttömyyden kasvavan seuraavan vuoden aikana. Työttömyysodosten saldoluku laski vuoden takaa 47 pistettä ja oli viimeisellä neljänneksellä $-39,7$. Sen pitkän ajan keskiarvo on $+4,5$.

Kaikki väestöryhmät ja maakunnat odottavat työttömyyden kasvavan. Väestöryhmittä maatalousyrittäjät (-50), työttömät (-49) ja muut yrittäjät (-48) sekä maakunnista Kanta-Hämeen (-47), Varsinais-Suomen sekä Pohjois- ja Etelä-Savon (-43) kuluttajat povaavat muita yleisemmin työttömyyden kasvua.

Kuluttajahinnat

Mennyt vuosi (kuvio 4, sivu 15)

Kuluttajabarometrilla selvitetään myös suomalaisten arvioita kuluttajahintojen muutoksista. Kuluttajat arvioivat hintojen nousseen vuoden aikana 4,5 prosenttia. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna hinnat nousivat samana aikana 3,8 prosenttia.

Tuleva vuosi (kuvio 5, sivu 16)

Haastateltavia pyydetään myös ennustamaan kuinka paljon hinnat tulevat muuttumaan seuraavan vuoden aikana. Kuluttajat ennustivat seuraavan vuoden inflaatioksi $+2,8$ prosenttia.

Oman talouden kehitys

Mennyt vuosi (kuvio 6, sivu 17)

Kuluttajien oma talous heikkeni 1990-luvun laman aikana viisi vuotta. Käänteeseen tapahtui kuluttajien mielestä vuonna 1996. Siitä lähtien kuluttajat ovat arvioineet oman taloutensa parantuneen. Sen pitkän ajan keskiarvo (lokakuu 1995–joulukuu 2008) on $+5,3$. Vuosina 2004–2007 luottamus oli verratun hyvä; saldoluvun keskiarvo oli $+6,9$. Vuoden 2008 jälkipuoliskolla mielialat laskivat. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla saldoluku oli keskimäärin $+6,1$, jälkimmäisellä $+2,8$. Viimeisellä vuosineljänneksellä saldoluku oli $+2,3$.

Kuluttajista 58 prosenttia arvioi taloutensa pysyneen ennallaan, 23 prosenttia arvioi sen parantuneen ja 19 prosenttia heikentyneen vuoden takaisesta. Väestöryhmittä myönteisen arvioin oman taloutensa kehityksestä antoivat ylempät ($+12,4$) ja alemmat ($+7,4$) toimihenkilöt, muut yrittäjät ($+6,5$), työntekijät ($+5,7$) ja opiskelijat ($+3$). Työttömät ($-23,7$), maatalousyrittäjät ($-12,5$), omaa kotitaloutta hoitavat ($-8,8$) ja eläkeläiset ($-8,4$) arvioivat taloutensa heikentyneen. Maakunnista Kymenlaakson (-6), Pohjanmaan (-4), Etelä-Pohjanmaan ja Päijät-Hämeen (-2) sekä Pohjois-Savon, Keski-Suomen ja Itä-Uudenmaan (-1) kuluttajat arvioivat taloutensa heikentyneen edellisen vuoden aikana. Muiden maakuntien kuluttajat arvioivat taloutensa parantuneen. Tyytyväisimpiä oman talouden kehitykseen oltiin Kainuussa ($+11$), Satakunnassa ($+9$) ja Etelä-Savossa ($+7$).

Tuleva vuosi (kuvio 7, sivu 18)

Kuluttajien odotukset oman taloutensa kehityksestä kääntyivät laman jälkeen vuonna 1995 plussalle. Tämän jälkeen talousodotukset ovat olleet jatkuvasti myönteisiä. 2000-luvulla saldoluku on liikkunut säännöllisesti pisteluvun $+10$ vaiheilla. Vuoden 2008 aikana odotukset alkoivat laskea. Viimeisellä neljänneksellä saldoluku oli $+3,9$. Kuusi taloutta kymmenestä arvelee taloutensa olevan vuoden kuluttua ennallaan, joka viides uskoo sen parantuneen ja noin joka kuudes huonontuneen. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on $+9,3$.

Eläkeläiset (-7) ja maatalousyrittäjät (-6) odottavat taloutensa heikkenevän, muut väestöryhmät paranevan. Optimistisimpiä ovat opiskelijat ($+16$), omaa kotitaloutta hoitavat ($+12$) ja työttömät ($+11$). Maakunnista Päijät-Hämeen ($-3,8$) ja Pohjanmaan ($-2,5$) kuluttajat arvioivat taloutensa hieman heikkenevän. Toiveikkuutta oli eniten Keski-Suomessa, Uudellamaalla ja Pohjois-Savossa ($+6$).

Kotitalouksien rahatilanne (kuvio 16, sivu 28)

Kotitalouksien rahatilanne on vuosien mittaan parantunut. Rahatilannetta kuvaava saldoluku oli vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä $+31$. Sen pitkän ajan keskiarvo on $+26,4$. Rahatilannetta kuvattiin seuraavasti: "velkaannuimme": 2,5 %, "käytimme säästöjä kulutukseen": 4,1 %, "rahat riittivät nipin napin": 29,6 %, "säästimme hieman": 55,7 % ja "säästimme paljon": 7,6 % kotitalouksista.

Paras rahatilanne oli ylempillä ($+47$) ja alemmilla toimihenkilöillä ($+38$) sekä muilla yrittäjillä ($+37$). Muita huonompi se oli työttömillä ($+1$). Maakunnista paras rahatilanne oli Päijät-Hämeessä ($+36$), Satakunnassa, Etelä-Karjalassa, Kanta-Hämeessä ja Pohjanmaalla ($+35$). Muita heikompi se oli Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa ($+25$).

Kestotavarat

Ostamisen edullisuus (kuvio 8, sivu 19)

Kestotavaroiden ostaminen koettiin vuosia edulliseksi, kunnes vuonna 2000 näkemykset inflaation hieman nopeutuessa alkoivat heiketä. Euron tulo pudotti saldoluvin vuoden 2002 alussa miinukselle, mutta vuonna 2003 yllettiin yhtäkkiä uuteen ennätykseen (yli 30 pistettä) lähinnä autojen halpenemisen ansiosta. Arviot ostamisesta ovat sen jälkeen heikenneet. Saldoluku laski vuoden 2008 aikana noin 40 pistettä ja oli viimeisellä neljänneksellä -11,6. Saldoluvin pitkän ajan keskiarvo on +19,7.

Kaikki väestöryhmät pitivät ostamista epäedullisena. Eniten epäedullisena sitä pitivät työttömät (-27) ja maatalousyrittäjät (-24). Opiskelijat (-5) ja ylempät toimihenkilöt (-8) olivat arvioissaan muita maltillisempia. Maakunnista kielteisimmät arviot saatiin Kanta-Hämeestä (-22), Lapista (-22), Pohjois-Karjalasta (-20) ja Pirkanmaalta (-18).

Rahankäyttövertailu (kuvio 17, sivu 29)

Kuluttajia pyydetään ennustamaan tulevien 12 kuukauden aikana kestotavaroihin käyttämänsä rahan määrää suhteessa edellisiin 12 kuukauteen. 45 % arvioi sen pysyvän ennallaan ja 39 % vähenevän. 16 % arvioi lisäävänsä rahankäyttöään kestotavaroihin. Rahankäyttöä kuvaava saldoluku oli kaikkien aikojen minimissä ja oli -16,8. Saldoluvin pitkän ajan keskiarvo on -7,4.

Väestöryhmistä opiskelijat (-7) aikovat vähentää rahankäyttöään kestotavaroihin muita väestöryhmiä vähemmän. Eniten rahankäyttöään aikovat vähentää työttömät (-28) sekä eläkeläiset ja omaa kotitaloutta hoitavat (-20). Maakunnista rahankäytön vähentämisaikomukset olivat runsainta Pohjanmaalla ja Kanta-Hämeessä (-23), sekä Pirkanmaalla (-21) ja Kainuussa (-20). Muita vähemmän rahankäyttöä aiotaan vähentää Pohjois-Savossa (-12), Kymenlaaksossa ja Itä-Uudellamaalla (-13) sekä Lapissa (-14).

Säästäminen

(kuvio 12-13, sivut 24-25)

Säästämisen edullisuutta punnitaan mm. eri sijoituskohteiden tuotto-odotuksilla. Kolme neljästä piti ajankohtaa säästämisen kannalta hyvänä, yksi neljästä huonona. Saldoluku oli neljänneksellä neljänneksellä +28,1. Saldoluvin pitkän ajan keskiarvo on +10,9.

77,9 prosenttia talouksista ilmoitti hyvin tai melko todennäköisesti säästävänsä seuraavan vuoden aikana. Vastaava pitkän ajan keskiarvo on 71,4 prosenttia. Säästöaikeita oli muita enemmän ylempien (93 %) ja alempien (89 %) toimihenkilöiden sekä työntekijöiden (86 %) talouksilla, muita vähemmän työttömien (50 %), eläkeläisten (65 %) ja opiskelijoiden (65 %) talouksilla. Maakunnittaiset erot olivat pieniä. Säästöaikeita oli eniten Itä-Uudellamaalla (84 %), Satakunnassa (82 %), Kainuussa, Lapissa ja Uudellamaalla (81 %). Säästämisaikkeitä oli muita vähemmän Keski-Pohjanmaalla (65 %), Kanta-Hämeessä (71 %), sekä Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjois-Savossa (72 %).

Säästämismotivit

(Huom! tiedot ovat lokakuulta 2008, katso alaviite *)

Säästämiseen voi olla monia syitä. Tavallisin syy on pahan päivän varalle säästäminen. Sitä varten aikoo säästää 56 prosenttia talouksista. Muut motiivit ja prosenttiosuudet olivat: loma 40 %, velanhoito 37 %, vanhuus 34 %, kestotavarat 26 %, asunto etukäteen 9 % ja muu syy 9 prosenttia kotitalouksista.

Säästöjen sijoitusmuodot

(Huom! tiedot ovat lokakuulta 2008, katso alaviite *)

59 prosenttia talouksista aikoo sijoittaa säästyneet varat pankkitilille. Muut sijoitusmuodot ja prosenttiosuudet oli-

vat: kiinteä omaisuus 12 %, asunto-osake 11 %, pörssiosakkeet 8 %, muut arvopaperit 19 %, vakuutusäästöt 19 % ja muu kohde 12 prosenttia talouksista.

Luotonotto (kuvio 14-15, sivut 26-27)

Vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä 19 prosenttia kuluttajista piti ajankohtaa hyvänä ja 76 prosenttia huonona luotonotolle. Luotonoton edullisuutta kuvaava saldoluku oli vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä -38,4. Se on laskenut kolmen vuoden aikana noin 70 pistettä. Saldoluvin pitkän ajan keskiarvo on +18,4. Kotitalouksista 10,2 prosenttia aikoi ottaa lainaa seuraavan vuoden aikana. Vastaava pitkän ajan keskiarvo on 13,6 prosenttia.

Lainanottoaikeita oli eniten opiskelijoiden (18 %) ja ylempien toimihenkilöiden (15,3 %) sekä omaa kotitaloutta hoitavien talouksilla (14,6 %*), muita vähemmän eläkeläisten (2 %) ja työttömien (6 %) talouksilla. Maakunnista lainanottoaikeita oli eniten Keski-Suomessa ja Itä-Uudellamaalla (13 %), vähiten Kainuussa, Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla (6 %).

Luotonoton motiivit

(Huom! tiedot ovat lokakuulta 2008, katso alaviite *)

Kotitalouksilta tiedustellaan myös suunnitellun luoton käyttötarkoitusta. Käyttötarkoitukset jakaantuivat lokakuussa 2008 seuraavasti: asunto-osake 2,8 %, kiinteä omaisuus 2,5 %, opinnot 2,1 %, kestokulutustavarat tai matkat 1,5 %, arvopaperit 0,2 % ja muu käyttötarkoitus 2 prosenttia kotitalouksista.

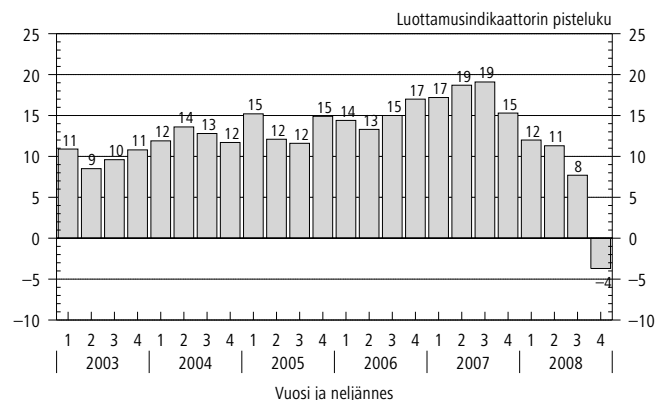
Kuluttajien luottamusindikaattori

(taulukko sivulla 6 ja kuvio etukannessa).

(Kuluttajien luottamusindikaattorin laskentaperiaate on esitetty sivulla 10.)

Kuluttajien luottamusindikaattorin arvo oli vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä -3,7. Sen pitkän ajan keskiarvo on +13,4. Väestöryhmistä luottamus oli plussalla opiskelijoiden (+2,5), ylempien toimihenkilöiden (+2,4), omaa kotitaloutta hoitavien (+2,0) ja alempien toimihenkilöiden (+0,4) talouksilla. Työttömien (-17,7), eläkeläisten (-14,2), maatalousyrittäjien (-12,9), työntekijöiden (-2,3) ja muiden yrittäjien (-1,5) luottamus oli miinuksella. Lapsiperheiden (+2,6) talousluottamus oli plussalla kun sitä vastoin usean aikuisen talouksilla (-4,4) tai yksin asuvilla (-7) se oli miinuksella. Kaikkien maakuntien luottamusindikaattori oli miinuksella. Maakunnista talouspessimismi oli muita alueita vähäisempi Satakunnassa (-0,4), Uudellamaalla (-1), Lapissa (-1,9) ja Keski-Suomessa (-2,1). Eniten pessimismia oli Kanta-Hämeessä, Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla (-9).

Kuluttajien luottamusindikaattori 2003-2008

*) Vuoden 2003 alusta lähtien säästämisen ja luotonoton motiivit sekä säästöjen sijoituskohteet kysytään neljä kertaa vuodessa. Kyselykuukaudet ovat tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuu. Aiemmin tiedot kysyttiin joka kuukausi.

Kuluttajien luottamusindikaattori (CCI) ja sen osatekijät saldolukuina maakunnittain, 4. neljännes 2008

Maakunta	Oma talous, tuleva 12 kk	Säästämismahdollisuudet, tuleva 12 kk	Suomen talous, tuleva 12 kk	Työttömyys, tuleva 12 kk	Luottamusindikaattori (CCI)
Uusimaa	6,2	51,4	-23,8	-37,8	-1,0
Varsinais-Suomi	5,1	35,7	-22,5	-43,4	-6,3
Satakunta	3,0	50,1	-19,4	-35,3	-0,4
Kanta-Häme	2,4	3,03	-26,2	-46,9	-9,4
Pirkanmaa	3,8	44,3	-24,7	-41,3	-4,5
Päijät-Häme	-3,8	42,6	-27,9	-36,6	-6,4
Kymenlaakso	1,1	39,3	-23,4	-39,7	-5,7
Etelä-Karjala	1,7	47,3	-23,5	-41,0	-3,9
Etelä-Savo	3,1	36,2	-22,3	-43,0	-6,5
Pohjois-Savo	6,1	36,1	-22,1	-43,2	-5,8
Pohjois-Karjala	4,6	43,6	-19,9	-42,4	-3,5
Keski-Suomi	6,3	43,8	-17,9	-40,5	-2,1
Etelä-Pohjanmaa	3,3	38,9	-19,1	-39,5	-4,1
Pohjanmaa	-2,5	40,8	-33,7	-40,9	-9,1
Keski-Pohjanmaa	-0,1	29,0	-31,2	-35,0	-9,3
Pohjois-Pohjanmaa	3,2	47,2	-23,9	-39,0	-3,1
Kainuu	0,6	46,4	-23,2	-42,1	-4,6
Lappi	4,9	52,2	-27,9	-36,9	-1,9
Itä-Uusimaa	0,1	54,9	-25,9	-39,7	-2,6
Koko maa	3,9	44,7	-23,7	-39,7	-3,7
Keskiarvo 10/1995–12/2008	9,3	35,6	4,2	4,5	13,4

Kuluttajien luottamusindikaattori (CCI) ja sen osatekijät saldolukuina väestöryhmittäin, 4. neljännes 2008

Väestöryhmä*)	Oma talous, tuleva 12 kk	Säästämismahdollisuudet, tuleva 12 kk	Suomen talous, tuleva 12 kk	Työttömyys, tuleva 12 kk	Luottamusindikaattori (CCI)
Miehet	6,0	47,8	-23,1	-39,8	-2,3
Naiset	1,7	41,8	-24,2	-39,7	-5,1
15–24 -vuotiaat	13,5	31,5	-5,9	-19,2	5,0
25–34 -vuotiaat	12,7	59,6	-19,2	-35,3	4,4
35–44 -vuotiaat	6,7	65,4	-25,7	-43,3	0,8
45–54 -vuotiaat	1,0	54,5	-32,3	-46,8	-5,9
55–64 -vuotiaat	-4,4	38,8	-30,2	-49,3	-11,3
65–74 -vuotiaat	-8,3	19,9	-27,7	-42,7	-14,7
Perusasteen koulutus	3,7	29,7	-17,1	-33,7	-4,3
Keskiasteen koulutus	4,6	42,4	-24,8	-41,1	-4,7
Korkea-asteen koulutus	2,9	64,1	-29,1	-44,3	-1,6
Pääkaupunkiseutu	7,6	51,6	-22,8	-37,6	-0,3
Muu Etelä-Suomi	0,8	44,5	-25,9	-39,8	-5,1
Länsi-Suomi	3,5	41,8	-23,1	-40,3	-4,5
Itä-Suomi	4,9	38,0	-21,6	-43,0	-5,4
Pohjois-Suomi	3,4	48,4	-24,9	-38,8	-3,0
Maatalousyrittäjät	-6,4	36,0	-31,3	-49,7	-12,9
Muut yrittäjät	8,9	60,0	-27,5	-47,5	-1,5
Ylemmät toimihenkilöt	5,3	75,7	-29,1	-42,2	2,4
Alemmat toimihenkilöt	3,2	63,8	-23,4	-42,0	0,4
Työntekijät	2,6	55,7	-26,3	-41,4	-2,3
Työttömät	10,9	-4,4	-28,1	-49,1	-17,7
Opiskelijat	16,2	20,6	-7,0	-19,8	2,5
Eläkeläiset	-7,3	20,6	-26,7	-43,4	-14,2
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	12,2	48,7	-18,2	-34,9	2,0
Yksinasuvat	5,4	29,1	-23,5	-38,9	-7,0
Lapsiperheet	7,4	61,9	-22,0	-36,7	2,6
Muut (aikuis)taloudet	0,3	50,0	-25,2	-42,7	-4,4
Alin tuloneljännes	6,7	-2,0	-19,2	-34,8	-12,3
2. alin tuloneljännes	2,6	39,0	-23,1	-41,2	-5,7
2. ylin tuloneljännes	3,1	65,9	-26,0	-39,7	0,8
Ylin tuloneljännes	4,4	77,8	-26,4	-44,3	2,9
Tulot tuntemattomat	3,8	32,1	-13,0	-26,8	-1,0
Kaikki yhteensä	3,9	44,7	-23,7	-39,7	-3,7

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Kuluttajien arvioita omasta ja maan taloudesta saldolukuina maakunnittain, 4. neljännes 2008

Maakunta	Oma talous, mennyt vuosi	Suomen talous, mennyt vuosi	Ostamisen edullisuus	Kotitalouden rahatilanne	Säästämisen edullisuus	Lainanoton edullisuus
Uusimaa	5,1	-39,1	-11,7	34,2	28,7	-37,4
Varsinais-Suomi	3,2	-39,9	-14,1	29,5	28,1	-37,2
Satakunta	8,6	-34,4	-2,4	35,4	29,3	-35,3
Kanta-Häme	0,7	-40,7	-22,4	34,8	26,0	-33,1
Pirkanmaa	1,2	-39,3	-18,0	28,5	21,5	-39,7
Päijät-Häme	-1,7	-39,2	-8,4	36,4	29,7	-39,0
Kymenlaakso	-5,9	-41,9	-7,0	26,6	30,1	-41,3
Etelä-Karjala	2,8	-32,0	-0,8	35,4	26,0	-37,2
Etelä-Savo	7,4	-40,5	-11,3	30,6	25,9	-34,8
Pohjois-Savo	-1,0	-41,0	-1,6	27,4	35,3	-40,8
Pohjois-Karjala	5,0	-37,0	-20,4	25,4	32,5	-40,9
Keski-Suomi	-0,8	-42,1	-16,0	26,6	26,0	-34,0
Etelä-Pohjanmaa	-2,4	-39,7	-0,1	24,8	30,2	-34,4
Pohjanmaa	-3,8	-34,8	-14,9	34,5	38,3	-42,3
Keski-Pohjanmaa	1,0	-44,6	-3,6	32,5	20,8	-28,9
Pohjois-Pohjanmaa	1,3	-35,4	-8,3	25,3	28,2	-42,7
Kainuu	10,7	-41,4	-16,2	31,1	27,1	-48,2
Lappi	2,5	-39,4	-21,9	31,8	22,8	-39,2
Itä-Uusimaa	-0,6	-41,1	-8,7	33,1	24,9	-34,5
Koko maa	2,3	-38,8	-11,6	31,0	28,1	-38,1
Keskiarvo 10/1995-12/2008	5,3	6,2	19,7	26,4	10,9	18,4

Kuluttajien arvioita omasta ja maan taloudesta saldolukuina väestöryhmittäin, 4. neljännes 2008

Väestöryhmä *)	Oma talous, mennyt vuosi	Suomen talous, mennyt vuosi	Ostamisen edullisuus	Kotitalouden rahatilanne	Säästämisen edullisuus	Lainanoton edullisuus
Miehet	3,7	-39,6	-12,7	32,0	30,5	-35,0
Naiset	0,9	-37,9	-10,4	30,1	25,8	-41,1
15-24 -vuotiaat	9,2	-22,1	-2,8	27,6	31,1	-34,3
25-34 -vuotiaat	11,5	-39,2	-15,8	31,8	34,3	-37,8
35-44 -vuotiaat	2,9	-42,6	-9,4	35,7	30,8	-35,9
45-54 -vuotiaat	-0,7	-43,0	-16,9	32,8	21,2	-39,1
55-64 -vuotiaat	-2,7	-45,3	-14,9	33,1	27,1	-41,8
65-74 -vuotiaat	-8,4	-38,7	-6,8	24,0	24,2	-39,1
Perusasteen koulutus	1,2	-30,2	-7,1	27,3	27,6	-38,7
Keskiasteen koulutus	2,7	-39,9	-14,4	27,5	27,9	-38,4
Korkea-asteen koulutus	2,9	-46,1	-12,4	40,1	29,2	-36,9
Pääkaupunkiseutu	6,4	-40,2	-11,7	35,0	28,0	-36,1
Muu Etelä-Suomi	-0,3	-38,0	-10,2	32,9	28,7	-38,6
Länsi-Suomi	1,2	-38,6	-12,6	29,6	27,3	-37,0
Itä-Suomi	3,0	-39,8	-9,3	27,8	31,9	-39,1
Pohjois-Suomi	2,8	-37,2	-12,9	27,8	26,6	-42,4
Maatalousyrittäjät	-12,5	-44,4	-23,9	21,1	26,8	-24,9
Muut yrittäjät	6,5	-43,2	-13,2	37,3	24,1	-28,2
Ylemmät toimihenkilöt	12,4	-47,1	-8,4	46,9	31,3	-36,2
Alemmat toimihenkilöt	7,4	-39,9	-10,8	37,6	26,7	-39,6
Työntekijät	5,7	-37,9	-15,9	34,8	31,0	-42,8
Työttömät	-23,7	-37,8	-26,8	1,2	26,3	-38,1
Opiskelijat	3,0	-22,4	-4,8	19,0	30,9	-31,8
Eläkeläiset	-8,4	-40,5	-10,0	23,4	23,7	-41,3
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	-8,8	-39,4	-20,9	29,6	31,7	-42,1
Yksinasuvat	-1,1	-37,3	-7,0	22,6	29,7	-38,9
Lapsiperheet	4,1	-36,4	-11,7	34,1	27,1	-34,6
Muut (aikuis)taloudet	2,3	-41,4	-13,5	37,5	28,3	-40,5
Alin tuloneljännes	-9,1	-32,7	-10,6	7,3	24,7	-43,0
2. alin tuloneljännes	-2,5	-39,0	-8,9	27,3	29,5	-41,4
2. ylin tuloneljännes	3,2	-39,1	-14,4	40,6	28,5	-38,7
Ylin tuloneljännes	11,7	-45,2	-11,4	49,3	28,2	-33,7
Tulot tuntemattomat	0,6	-23,2	-10,0	29,8	28,4	-30,3
Kaikki yhteensä	2,3	-38,8	-11,6	31,0	28,1	-38,1

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Luottamusindikaattori EU-maissa

Suomalaisten kuluttajien talousnäkemykset ovat kansainvälisesti verrattuna hyvin valoisia, kun niitä mitataan kuluttajien luottamusindikaattorilla. Kansanluonteissa ja vastaamistavoissa on kuitenkin eroja, joten on suositeltavaa tarkastella luottamusindikaattorin poikkeamaa sen pitkän aikavälin keskiarvosta maittain. Marraskuussa talouden kehitystä arvioitiin suhteellisesti luottavaisimmin Puolassa. Muualla kuluttajien näkemykset olivat pessimistisiä. Luottamus talouteen on viime kuukausina yleisesti romahtanut. EU-maiden keskimääräinen luottamusindikaattoripoikkeama oli marraskuussa -15 (euroalueella -15). EU:n komission kuukausittain julkaisemat indikaattoriluvut lasketaan kausitasoitetuista sarjoista.

Ostoaikomukset

Ostoaikomukset koskevat yleensä seuraavaa puolta vuotta. Poikkeuksena omistusasunto ja henkilöauto, joiden suunnittelujakso on 12 kuukautta.

Omistusasunto (kuvio 9, sivu 20)

Asuntokaupan vilkkaina vuosina 1980-luvun lopulla joka kymmenes kotitalous suunnitteli asunnon ostoa vuoden sisällä. 1990-luvun laman aikana ostoaikeet laskivat noin puoleen tästä. Vuonna 1995 ostoaikeet lähtivät nousuun. Pari kolme vuotta sitten ostoaikeet olivat korkealla muun muassa edullisten asuntolainakorkojen takia. Sen jälkeen ostoaikeet ovat jälleen hieman vähenneet. Vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä 7,1 prosenttia kotitalouksista aikoi hankkia tai vaihtaa omistusasunnon vuoden sisällä. Väestöryhmistä eniten ostoaikeita oli ylempien (12,0 %) ja alempien (9,6 %) toimihenkilöiden sekä muiden yrittäjien (9,9 %) talouksilla. Vähiten niitä oli eläkeläisten (2,3 %), opiskelijoiden (5,2 %) ja maatalousyrittäjien (5,3 %) talouksilla. Lapsiperheet (8,7 %) suunnittelivat asunnon hankintaa hieman useammin kuin usean aikuisen taloudet (6,2 %) tai yksinasuvat (7,1 %). Maakuntien kärjessä olivat Uusimaa (9,1 %), Keski-Pohjanmaa ja Keski-Suomi (8,4 %) Etelä-Savo (8,3 %) ja Pohjanmaa (8,1 %). Hankinta-aikeita oli muita vähemmän Kainuun ja Satakunnan (4,4 %), Kymenlaakson (4,8 %), Pohjois-Pohjanmaan, (5 %) ja Etelä-Karjalan (5,2 %) talouksilla.

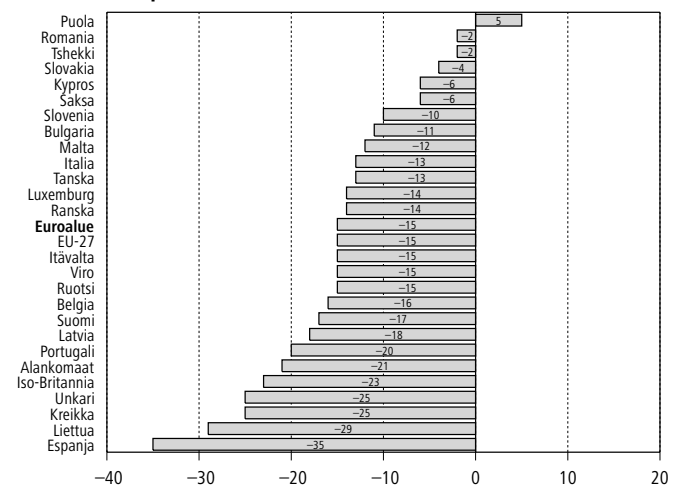
Barometrillä selvitetään myös miten kotitalous aikoo rahoittaa asunnon hankinnan. Asunnon ostoa suunnittelevilta kysytään tärkeintä ja toiseksi tärkeintä rahoitusmuotoa. Joulukuussa 2008 vastausjakaumat olivat seuraavat. Tärkein rahoitusmuoto: pankkilaina 54 %, nykyisen asunnon myyntitulo 20 % ja omat säästöt 23 % kotitalouksista. Toiseksi tärkein rahoitusmuoto: pankkilaina 28 %, nykyisen asunnon myyntitulo 12 % ja omat säästöt 21 % kotitalouksista.

Henkilöauto (kuvio 10, sivu 21)

Vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä 14,7 prosenttia kotitalouksista aikoi hankkia tai vaihtaa auton vuoden sisällä. Tämän mukaan kotitaloudet ostaisivat vuoden kuluessa noin 360 000 henkilöautoa, joista uusia noin 113 000 ja käytettyjä noin 247 000 kappaletta. Väestöryhmistä ostoaikeita oli eniten yrittäjien (pl. maatalousyrittäjät) talouksilla (23,3 %) sekä ylempien toimihenkilöiden (20,3 %) ja omaa kotitaloutta hoitavien (20,3 %) talouksilla. Vähiten auton ostoaikeita oli eläkeläisten (6,5 %) ja maatalousyrittäjien (10,2 %) talouksilla. Eri alueista aikomuksia oli eniten Kymenlaaksossa ja Keski-Pohjanmaalla (19 %), vähiten Kainuussa (9 %) ja Etelä-Pohjanmaalla (10 %).

Barometrillä selvitetään myös miten kotitalous aikoo rahoittaa auton hankinnan. Auton ostoa suunnittelevilta kysytään tärkeintä ja toiseksi tärkeintä rahoitusmuotoa. Joulukuussa 2008 vastausjakaumat olivat seuraavat. Tärkein rahoitusmuoto: nykyisen auton myyntitulo 57 %, omat säästöt 22 %, pankkilaina 9 % ja osamaksukauppa 7 % kotitalouksista. Toiseksi tärkein rahoitusmuoto: nykyisen auton myyntitulo 12 %, omat säästöt 29 %, pankkilaina 21 % ja osamaksukauppa 10 % kotitalouksista.

Kuluttajien luottamusindikaattori EU-maissa, marraskuu 2008 Indikaattorin poikkeama maan keskiarvosta 10/1995–10/2008

Lähde: European Commission, DG ECFIN, Business and Consumer Survey Results, November 2008

Asunnon ja auton ostoaikomukset väestöryhmittäin *) 4. neljännes 2008

Väestöryhmä *)	Asunto 12 kk sisällä % kotitalouksista	Auto 12 kk sisällä % kotitalouksista
Sukupuoli		
Mies	7,8	16,3
Nainen	6,4	13,1
IKÄ		
15–24	7,1	20,3
25–34	14,5	19,3
35–44	10,3	19,8
45–54	5,9	15,6
55–64	4,2	10,3
65–74	2,1	5,6
Koulutus		
Perusaste	4,5	12,7
Keskiaste	7,4	14,8
Korkea-aste	9,4	16,6
SUURALUE		
Pääkaupunkiseutu	9,5	13,6
Muu Etelä-Suomi	6,8	16,4
Länsi-Suomi	6,6	14,5
Itä-Suomi	6,6	13,7
Pohjois-Suomi	5,4	15,0
Sosioekonominen asema		
Maatalousyrittäjät	5,3	10,2
Muut yrittäjät	9,9	23,3
Ylemmät toimihenkilöt	12,0	20,3
Alemmat toimihenkilöt	9,6	16,3
Työntekijät	8,2	15,7
Työttömät	6,4	12,1
Opiskelijat	5,2	17,7
Eläkeläiset	2,3	6,5
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	7,7	20,3
Kotitaloustyyppi		
Yksinasuvat	7,1	8,5
Lapsiperheet	8,7	22,5
Muut (aikuis)taloudet	6,2	16,1
Kotitalouden bruttotuloluokka		
Alin neljännes	3,4	7,3
2. alin neljännes	5,9	10,5
2. ylin neljännes	8,6	18,3
Ylin neljännes	11,2	23,7
Tulot tuntemattomat	6,0	14,1
Kaikki yhteensä	7,1	14,7

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Koti, asuminen, vapaa-aika (taulukko 11, sivu 22–23)

Sisustaminen, asuntoremontti

Kodin sisustamisaikheet kääntyivät vuonna 2005 kasvuun kolmen vuoden tasaisen kehityksen jälkeen. Vuoden 2008 jälkipuoliskolla ostoaikheet ovat kääntyneet lievään laskuun. Vuoden viimeisellä neljänneksellä 44,2 prosenttia talouksista aikoo sisustaa kotiaan puolen vuoden sisällä. Ostoaikheet on eniten ylempien toimihenkilöiden (60 %), omaa kotitaloutta hoitavien (58 %), opiskelijoiden (57 %) ja alempien toimihenkilöiden (54 %) talouksilla. Vähiten niitä on eläkeläisten (21 %) ja maatalousyrittäjien (29 %) talouksilla. Lapsiperheillä (59 %) sisustusaikheet oli selvästi enemmän kuin muilla kotitaloustyypeillä (noin 40 %). Maakunnista kärjessä olivat Varsinais-Suomi (49 %), Uusimaa (48 %), sekä Etelä-Pohjanmaa ja Satakunta (46 %). Vähiten niitä oli Etelä-Karjalassa, Pohjois-Savossa ja Kanta-Hämeessä (37 %).

Asunnon korjausaikeet ovat olleet jo pitkään kasvussa. Asuntoremonttia suunnitteli koko maassa keskimäärin 31,9 prosenttia talouksista. Eniten remonttiaiketa oli muiden yrittäjien (42 %) ja ylempien toimihenkilöiden (40 %) talouksilla, vähiten opiskelijoiden (24 %), työttömien (27 %) ja eläkeläisten (28 %) talouksilla. Lapsiperheillä (42 %) ja usean hengen aikuistalouksilla (37 %) remonttiaiketa oli enemmän kuin yksinasuvien talouksilla (21 %). Maakunnista kärjessä oli Itä-Uusimaa (46 %), hännillä Pohjois-Savo (24 %) ja Keski-Suomi (26 %).

Kodinkoneet, viihde-elektroniikka

Kodinkoneiden hankinta-aikeet ovat laskeneet vuosien mitaan muutamalla prosentilla vajaan 20 prosentin tuntumaan. Nyt kodinkoneita aikoo hankkia 18,8 % talouksista. Eniten ostoaiketa oli opiskelijoiden (28 %), ylempien toimihenkilöiden ja omaa kotitaloutta hoitavien (26 %) talouksilla, vähiten eläkeläisten talouksilla (11 %). Eri maakunnista hankinta-aikeita oli eniten Itä-Uudellamaalla (29 %), vähiten Lapissa (13 %), Pohjanmaalla ja Etelä-Karjalassa (14 %), Päijät-Hämeessä (15 %) ja Kainuussa (16 %).

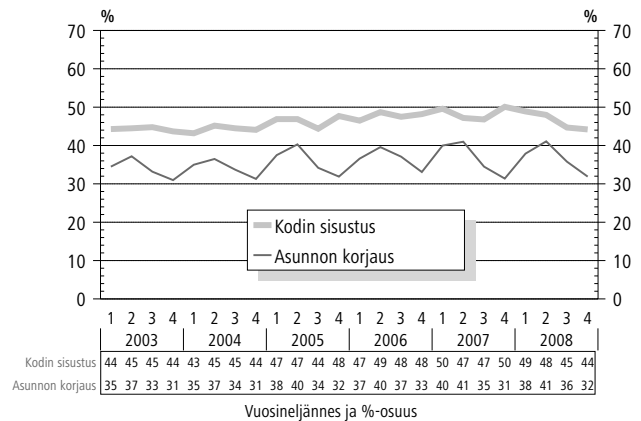
Viihde-elektroniikan hankinta-aikeet kasvoivat vuosina 2006 ja 2007 vahvasti muun muassa digitaalitekniikan yleistyksen takia. Nyt, vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä ostoaikheet ovat palanneet takavuosien tasolle. 37,2 % talouksista aikoo ostaa viihde-elektroniikkaa seuraavan puolen vuoden aikana. Väestöryhmistä kärjessä olivat opiskelijoiden (57 %) ja ylempien toimihenkilöiden (50 %) taloudet. Hännillä olivat eläkeläisten (16 %) taloudet. Maakunnista kärjessä olivat Uusimaa (43 %), Lappi (40 %) ja Varsinais-Suomi (39 %). Perää pitivät Kainuu ja Etelä-Karjala (28 %) sekä Päijät-Häme ja Kanta-Häme (31 %).

Vapaa-aika (taulukko 11, sivu 22)

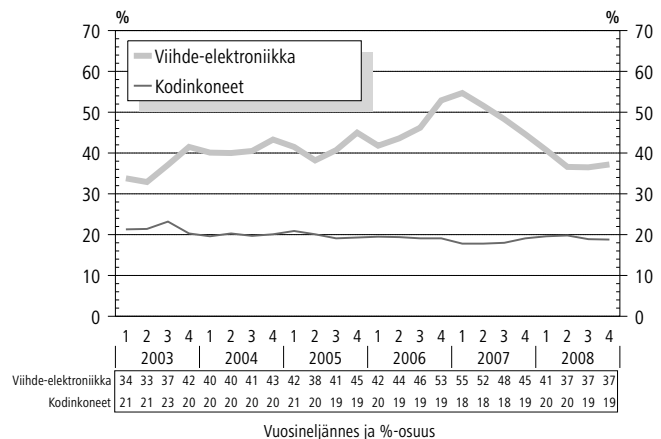
Lomamatka-aikeet ulkomaille notkahtivat vuonna 2003 hieman mutta kääntyivät seuraavana vuonna kasvuun. Vuonna 2008 ulkomaan lomamatka-aikeita oli ennätysellisen paljon, etenkin vuoden alkupuoliskolla. Koko vuonna keskimäärin matka-aikeita oli 47 %. Viimeisellä neljänneksellä 44,5 prosenttia talouksista suunnitteli lomamatkaa ulkomaille puolen vuoden sisällä. Väestöryhmistä aikeita oli eniten ylempien toimihenkilöiden (65 %), muiden yrittäjien (56 %) sekä ja alempien toimihenkilöiden (50 %) talouksilla, vähiten työttömien ja maatalousyrittäjien (25 %) talouksilla sekä omaa kotitaloutta hoitavien (30 %) talouksilla. Maakuntien kärjessä olivat Uusimaa (59 %) ja Itä-Uusimaa (56 %), hännillä Kainuu (21 %), Pohjois-Pohjanmaa (30 %) sekä Etelä-Pohjanmaa ja Lappi (31 %).

Kotimaan lomamatkaa puolen vuoden sisällä suunnitteli 50,9 % talouksista. Aikeita oli eniten ylempien toimihenkilöiden (68 %) ja omaa kotitaloutta hoitavien (57 %) talouksil-

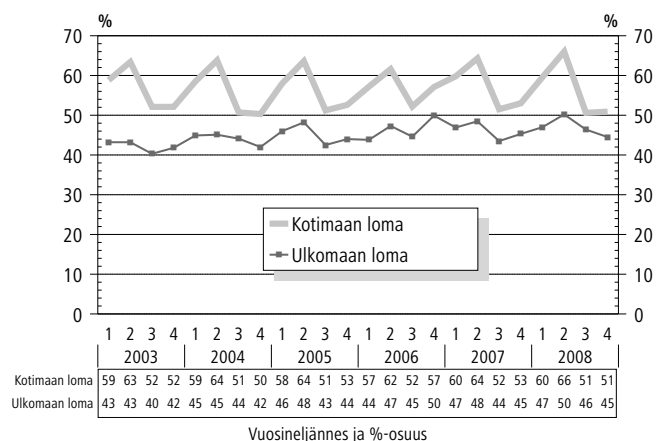
% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa joihinkin kohteisiin seuraavan 6 kk aikana

% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa joihinkin kohteisiin seuraavan 6 kk aikana

% kotitalouksista aikoo tehdä lomamatkan seuraavan 6 kk aikana

la, vähiten työttömien (40 %) ja eläkeläisten (42 %) talouksilla. Kotimaan lomamatkoja suunniteltiin muita useammin Pohjois-Pohjanmaalla (61 %) ja Lapissa (59 %), muita vähemmän Kanta- ja Päijät-Hämeessä (39 %).

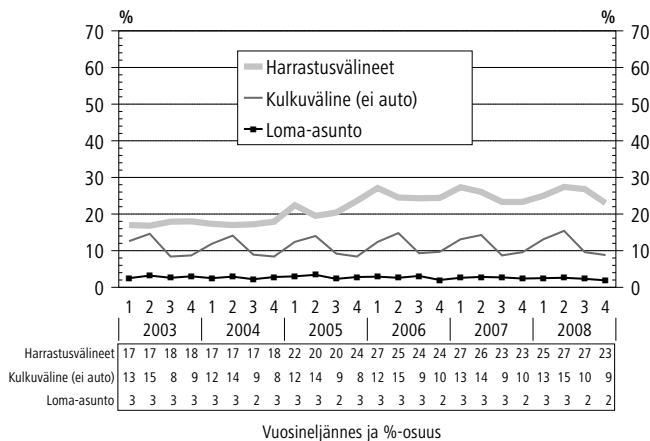
Vapaa-ajan asunnon hankintaa suunnitteli 2 prosenttia kotitalouksista. Eniten aikeita oli opiskelijoiden (2,8 %) ja työntekijöiden (2,7 %) talouksilla, vähiten eläkeläisten talouksilla (1 %). Kotitaloudet Pohjois-Karjalassa (6,2 %), Keski-Suomessa (4,2 %) ja Keski-Pohjanmaalla (3,8 %) suunnittelivat muita useammin vapaa-ajan asunnon hankintaa. Pohjanmaalla ja Etelä-Savossa (0,8 %) sekä Satakunnassa ja Pohjois-Savossa (1,1 %) aikeita oli vähiten.

Harrastusvälineet (taulukko 11, sivu 22)

Harrastus- ja urheiluvälineiden hankinta-aiheet ovat kasvaneet voimakkaasti vuoden 2004 jälkeen. Vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä aikoi 23 prosenttia talouksista hankkia näitä välineitä. Eniten ostoaikeita oli opiskelijoiden (38 %) ja ylempien toimihenkilöiden (37 %) talouksilla, vähiten eläkeläisten (8 %) ja työttömien (20 %) talouksilla. Maakunnista hankinta-aikeita oli eniten Itä-Uudellamaalla (29 %) ja Uudellamaalla (27 %), vähiten Keski-Pohjanmaalla (15 %) sekä Varsinais-Suomessa ja Etelä-Karjalassa ja (17 %).

Muun kulkuvälineen kuin auton aikoo hankkia 8,8 % talouksista. Maakunnista hankinta-aikeita oli eniten Keski-Pohjanmaalla (14 %), Keski-Suomessa (12 %) sekä Pohjois-Savossa ja Pohjois-Pohjanmaalla (11 %), vähiten Etelä-Pohjanmaalla (4 %), Pohjanmaalla (5 %) sekä Kanta-Hämeessä, Kainuussa ja Etelä-Savossa (6 %). Lapsiperheillä oli harrastusvälineiden (36 %) hankinta-aikeita suunnilleen kaksin verroin yksin asuvien (20 %) tai usean aikuisen (18 %) talouksiin verrattuna. Muun kulkuvälineen kuin auton hankinta-aikeita oli niin ikään lapsiperheillä (15,8 %) yli kaksin verroin yksin asuvien (7,7 %) tai usean aikuisen (5,7 %) talouksiin verrattuna.

% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa joihinkin kohteisiin seuraavan 6 kk aikana

Tutkimusmenetelmä

Kuluttajabarometri on haastattelututkimus, jonka avulla mitataan suomalaisten mielikuvia – arvioita ja odotuksia – yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä sekä aikoja tehdä suuria hankintoja, säästää tai ottaa lainaa. Lisäksi tutkimuksella selvitetään nykyaikaisten koneiden ja laitteiden yleisyyttä kotitalouksissa. (Kotitalouksien lukumäärä on noin 2,4 milj.). Tilastokeskuksen kuluttajabarometri aloitettiin marraskuussa 1987 puolivuositaisena tutkimuksena. Vuonna 1992 se muutettiin neljännesvuositaiseksi ja lokakuussa 1995 kuukausittaiseksi tutkimukseksi kun tietoja ruvettiin EU:n komission toimeksiannosta keräämään joka kuukausi.

Kuluttajabarometrin kysymykset ovat aina olleet suurimaksi osaksi vertailukelpoiset vastaavien kansainvälisten tutkimusten kanssa. Lokakuussa 1995 keskeisimmät kysymykset yhdenmukaistettiin EU-maiden harmonisoidun kuluttajaturveyn 15 kysymyksen kanssa. Tämä aiheutti pieniä muutoksia kuluttajabarometrin tietosisältöön. EU-kysymysten lisäksi nykyinen kuluttajabarometri sisältää parikymmentä Suomen omaa kysymystä, jotka ovat olleet mukana alusta lähtien.

Tietojen keruu

Kuluttajabarometrin tiedot kerättiin joulukuuhun 1999 asti Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä. Tutkimuksessa käytettiin kuutta rotatoivaa paneelia. Samalle henkilölle esitettiin kysymykset kolme kertaa puolen vuoden välein, ja kohdehenkilöistä oli joka kuukausi uusia noin kolmannes. Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät haastattelut (puhelimitse) eri puolilla Suomea.

Tammikuusta 2000 alkaen kuluttajabarometrin kohteena on kuukausittain kokonaan vaihtuva henkilöotos. Samaa otosta käytetään myös suomalaisten matkailututkimuksen ym. kyselyjen tiedonkeruussa. Kaikki haastattelut tehdään nyt keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tutkimusalueena on edelleen koko maa ja kuluttajabarometrin vastaajat edustavat Suomen 15–74-vuotiasta väestöä iän, sukupuolen, asuinlänän ja äidinkielen suhteen.

Maakunnittainen neljännesvuositarkastelu on tehty ottamalla tutkimukseen mukaan vuoden 2008 loka-, marras- ja joulukuun haastatteluaineistot. Kuluttajabarometrin nettootoskoko oli vuoden 2008 toisella neljänneksellä 6 600 henkilöä. Vastauksia saatiin 4 495, joten tutkimuksen nettokato oli 31,9 prosenttia. Taulukon 18 tietoja varten haastateltiin elo- ja marraskuussa 2008 yhteensä 2 972 henkilöä.

Vastaus	%-osuus	Painokerroin	Tulo
Paljon parempi	0,5	1	0,5
Hiukan parempi	8,1	+0,5	4,1
Samanlainen	39,0	0	0
Hiukan huonompi	46,1	-0,5	-23,0
Paljon huonompi	4,7	-1	-4,7
Ei osaa sanoa	1,7	0	0
Yhteensä	100		-23,1 = saldoluku

Saldoluku

Tutkimuksesta laadituissa kuvioissa viitataan saldolukuihin. Laskentaperiaate esitetään oheisessa taulukossa. Esimerkkinä on kuvio 1, sivu 12: Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kuukautta sitten, 3. neljännes 2008.

Haastateltavilta kysytään: "Millainen on Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten?" Vastausvaihtoehdot on esitetty oheisessa taulukossa. Kunkin vastausvaihtoehdon prosentiosuus kerrotaan sen painokertoimella. Tulojen summana saadaan saldoluku.

Luottamusindikaattori

Kuluttajien uusi luottamusindikaattori lasketaan seuraavien kysymysten saldoluviista:

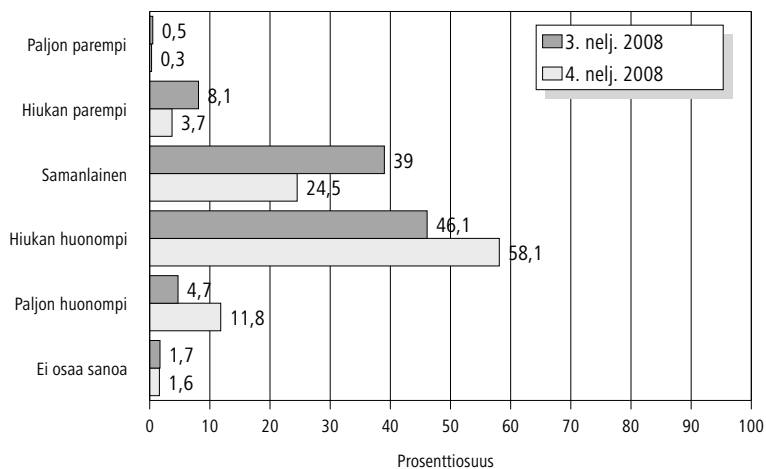
- Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyiseen
- Millainen on oma taloudellinen tilanteenne 12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyiseen
- Pystyykö taloutenne säästämään seuraavien 12 kuukauden aikana?
- Paljonko Suomessa on työttömiä 12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyhetkeen?

Saldoluvut lasketaan yhteen ja jaetaan neljällä. Saldoluvut ja kuluttajien luottamusindikaattori voi vaihdella -100:n ja +100:n välillä.

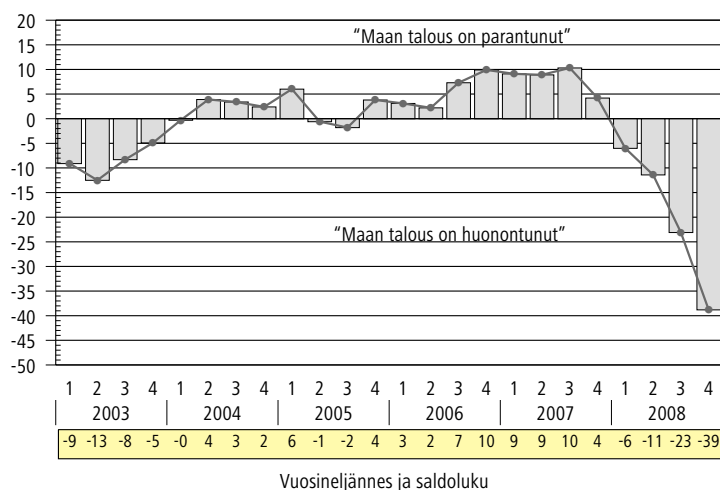
Kuviot

1. Suomen taloudellinen tilanne nyt

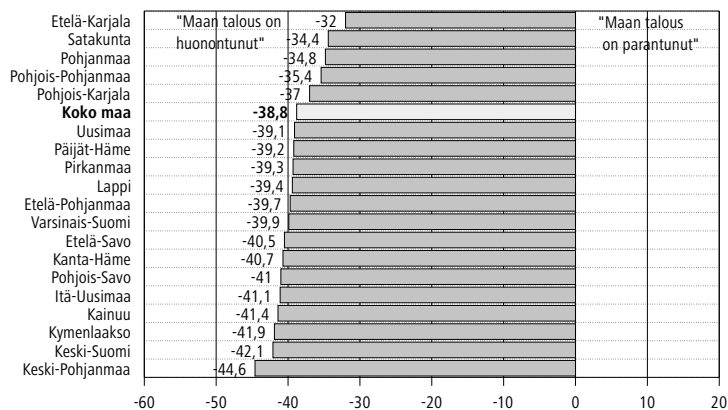
verrattuna tilanteeseen 12 kuukautta sitten

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

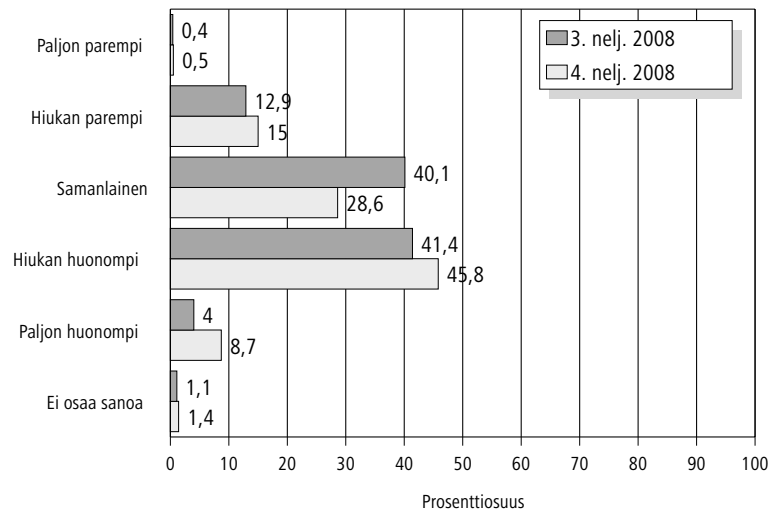
Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

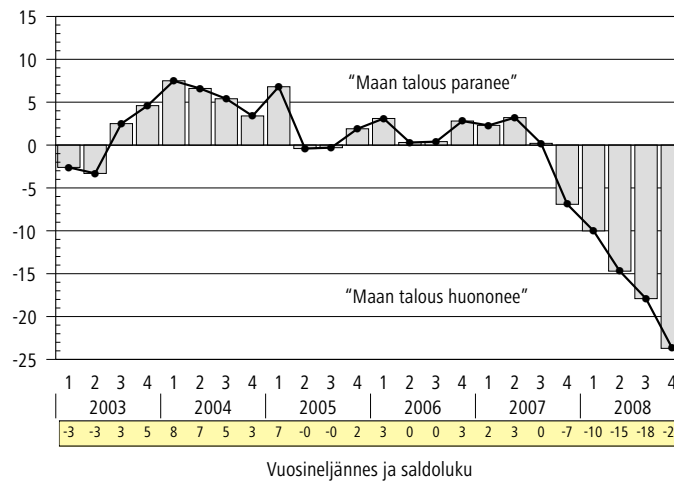
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuusvaihtelun vuoksi.

2. Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua

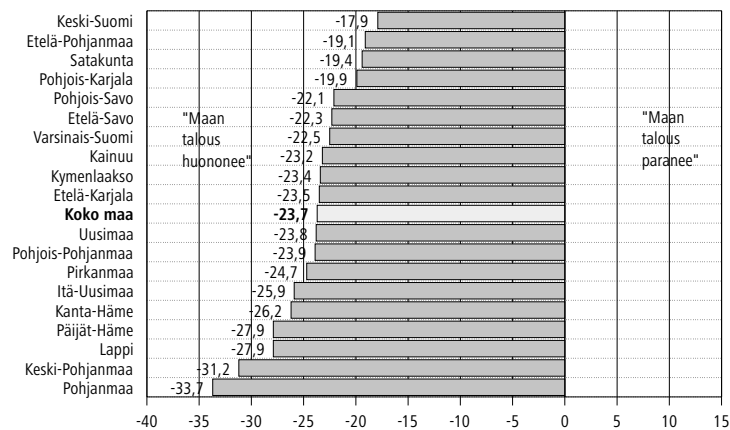
verrattuna nykyiseen

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

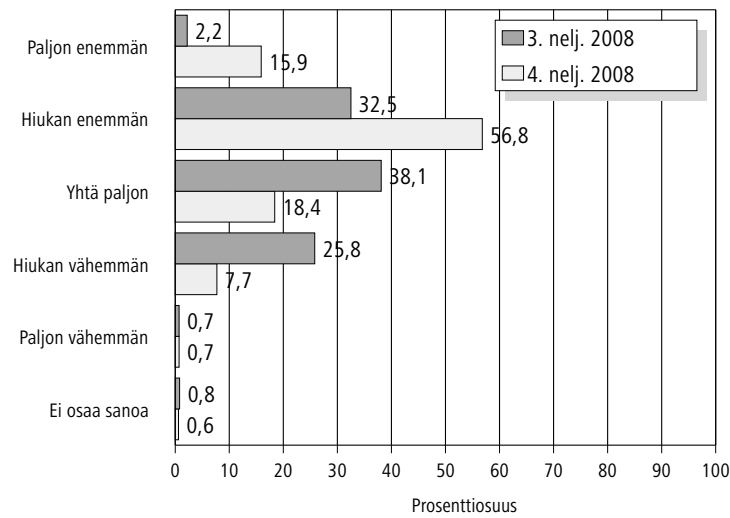

Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

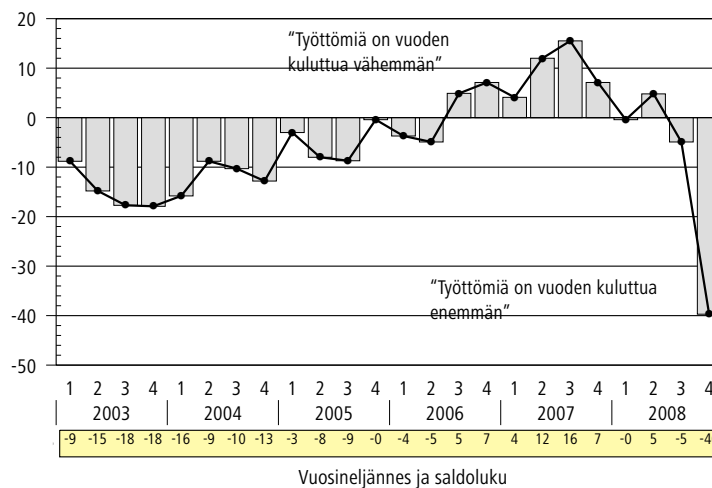

Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

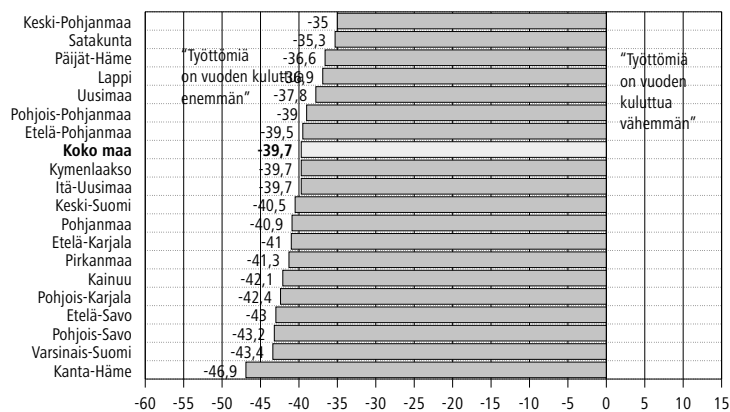
3. Työttömyys

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

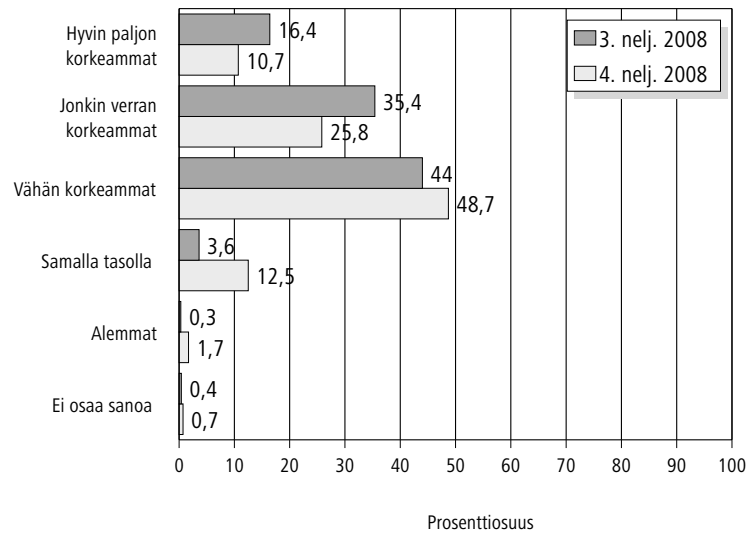
Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

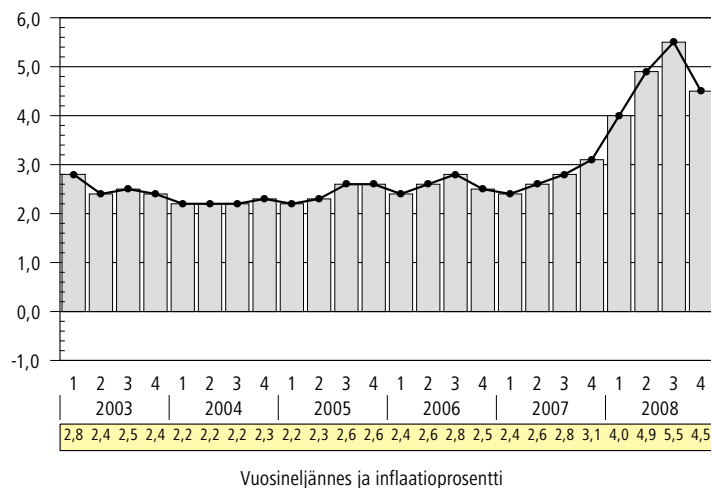
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

4. Kuluttajahinnat

Nyt verrattuna 12 kuukautta sitten

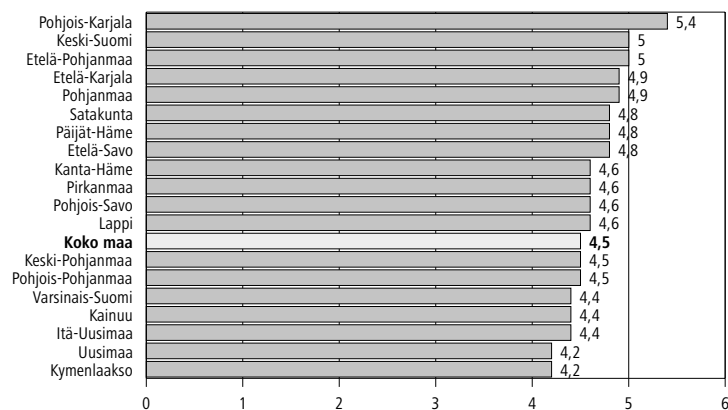

Inflaatioarvio (arvio hintojen muutoksesta vuoden takaisesta, %)

Vuosineljännes ja inflaatioprosentti

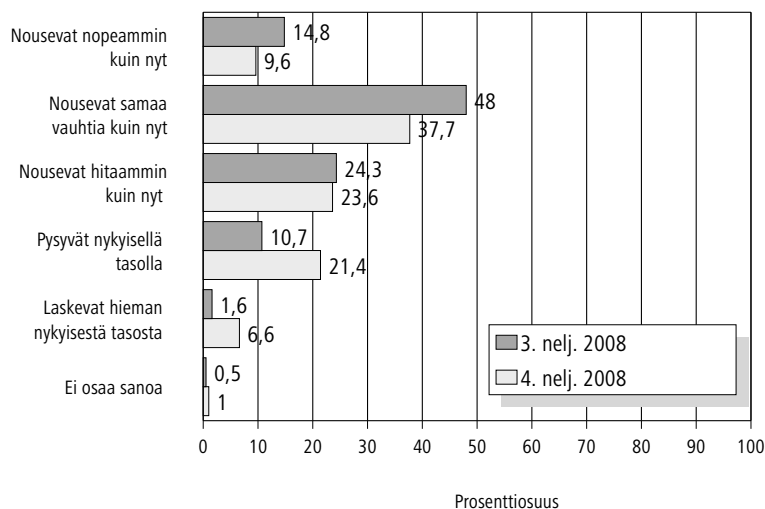
Inflaatioarvio maakunnittain 4. neljännes 2008, %

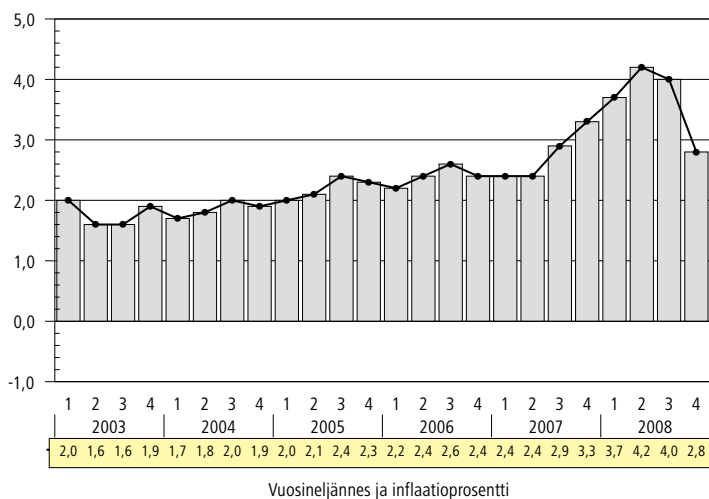
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuutensa vuoksi.

5. Kuluttajahinnat

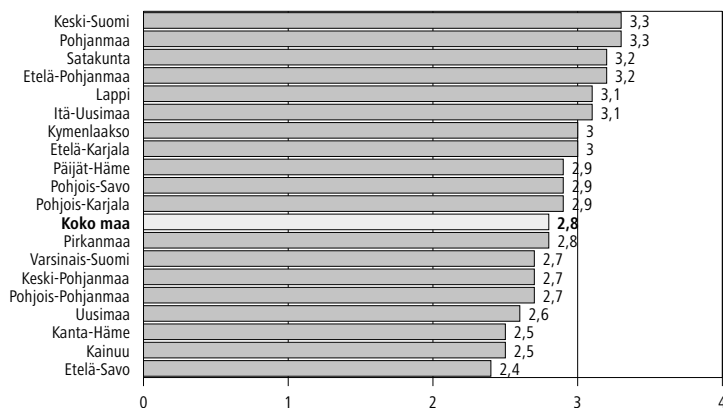
Muutos seuraavien 12 kuukauden aikana

Inflaatio-odotus (ennuste hintojen muutoksesta vuosi eteenpäin, %)

Inflaatio-odotus maakunnittain 4. neljännes 2008, %

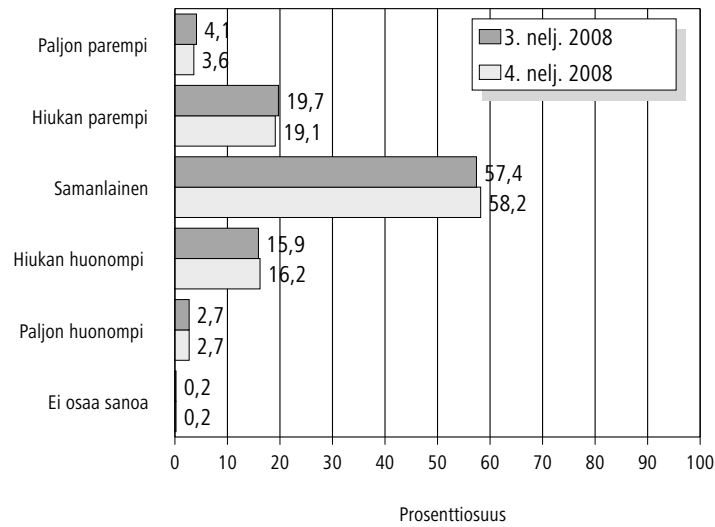

Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuutensa vuoksi.

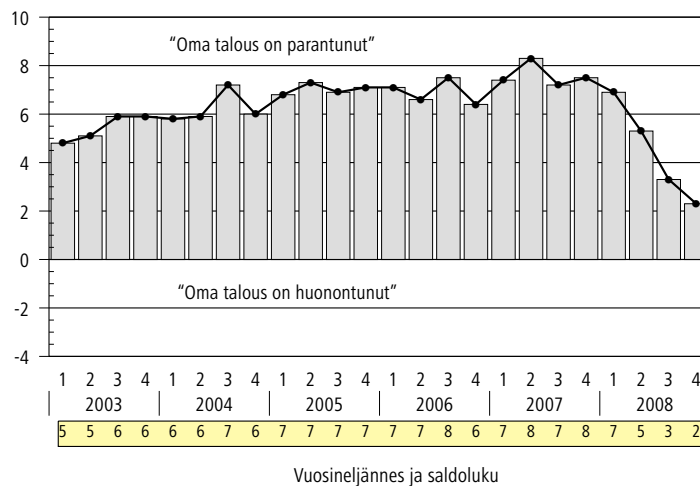

6. Oma taloudellinen tilanne nyt

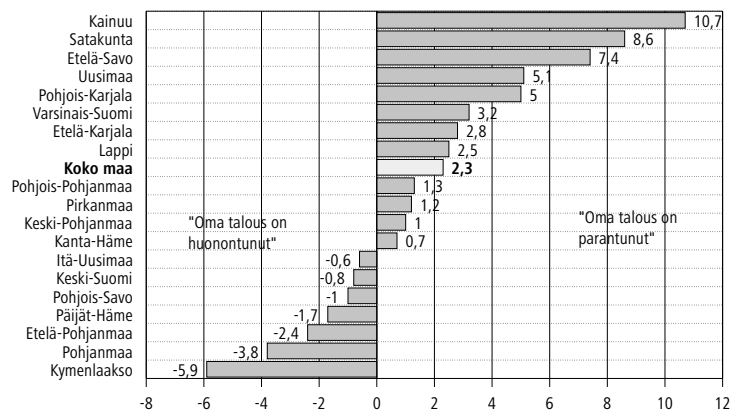
verrattuna tilanteeseen 12 kuukautta sitten

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

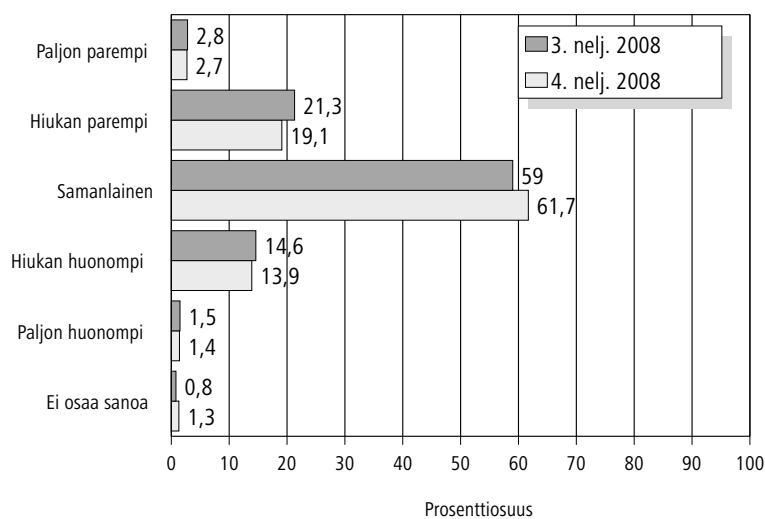
Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

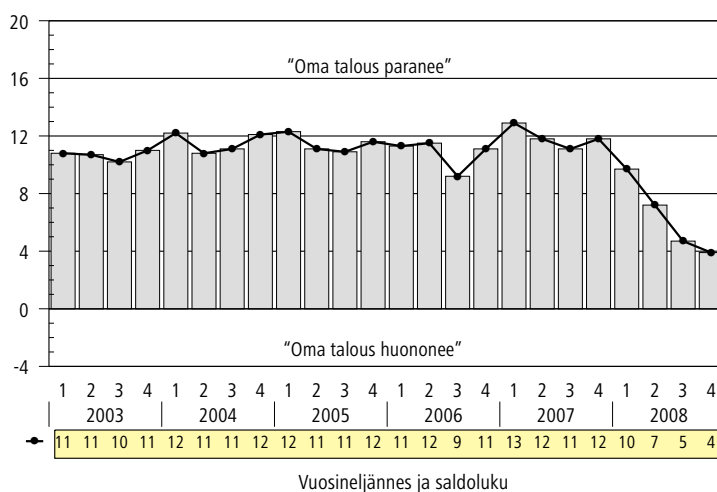
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuutensa vuoksi.

7. Oma taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua

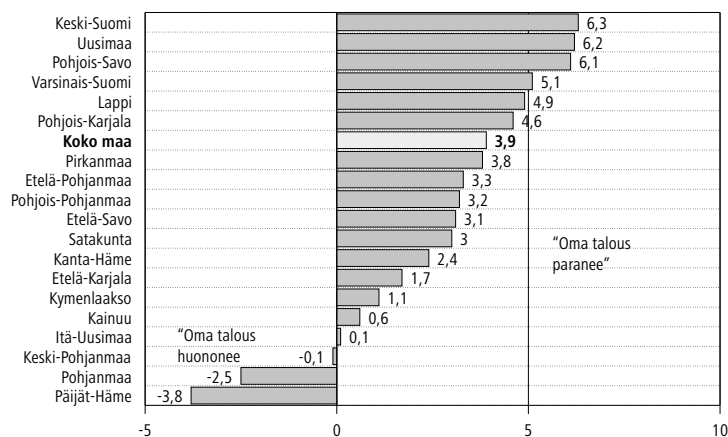
verrattuna nykyiseen

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

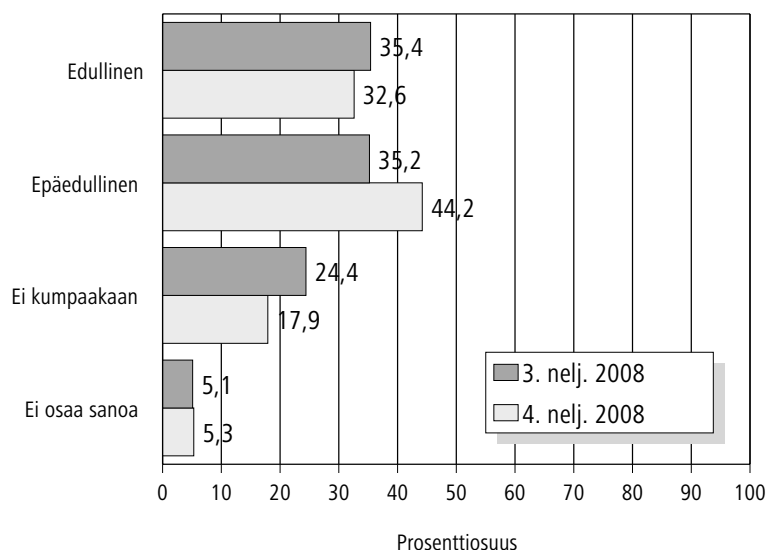
Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

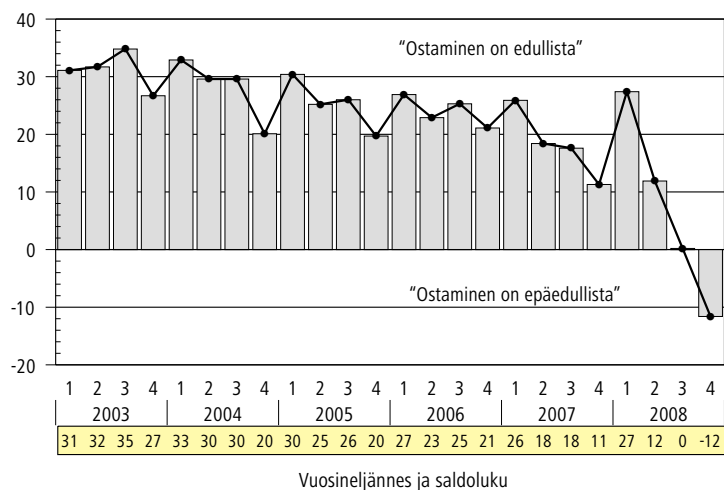
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuutensa vuoksi.

8. Ajankohdan edullisuus

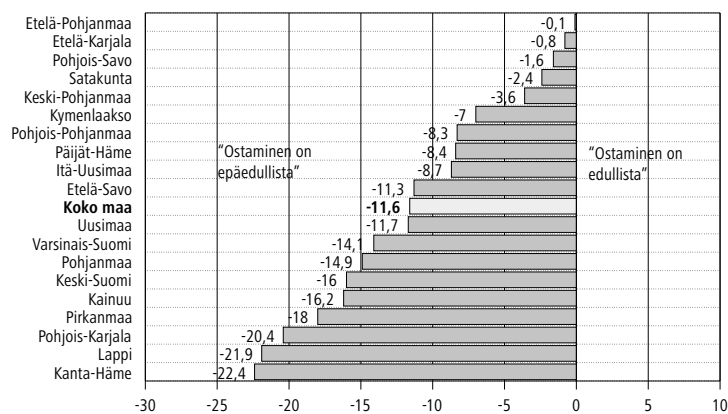
Suurempiin hankintoihin

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

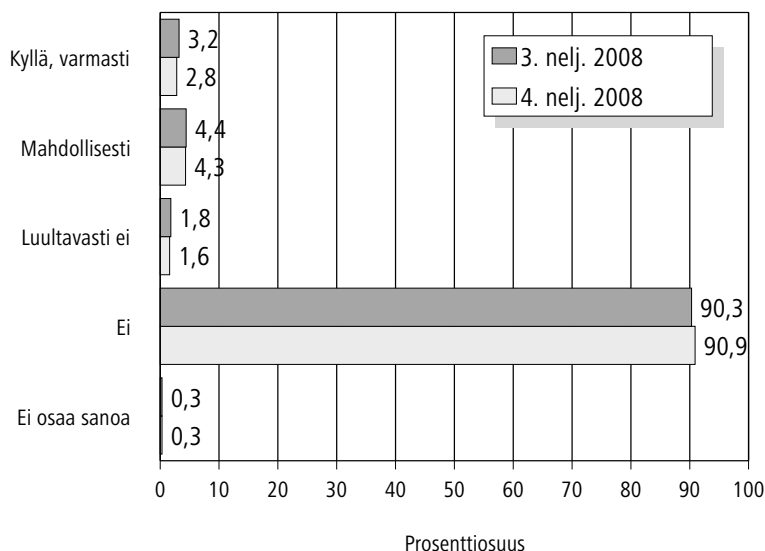
Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

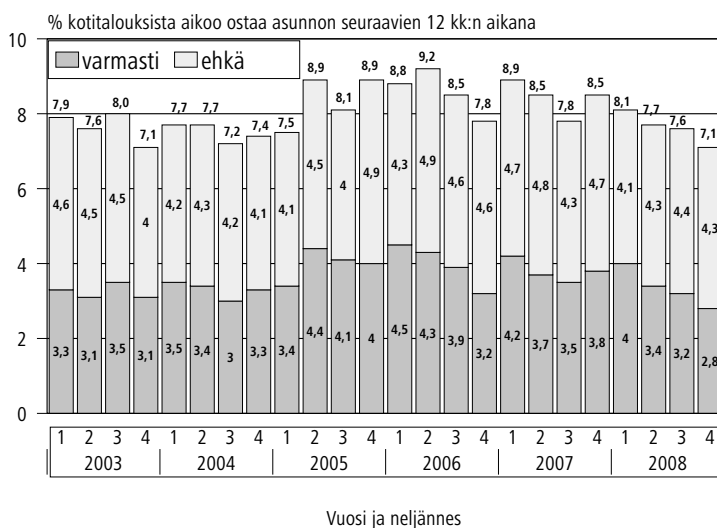
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuusvaihtelun vuoksi.

9. Aikooko talous hankkia tai vaihtaa omistusasunnon

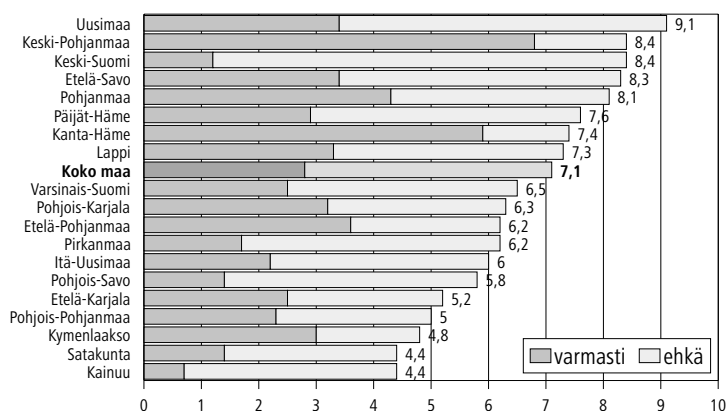
Seuraavien 12 kuukauden aikana

Aikomukset mittausajankohdasta toiseen

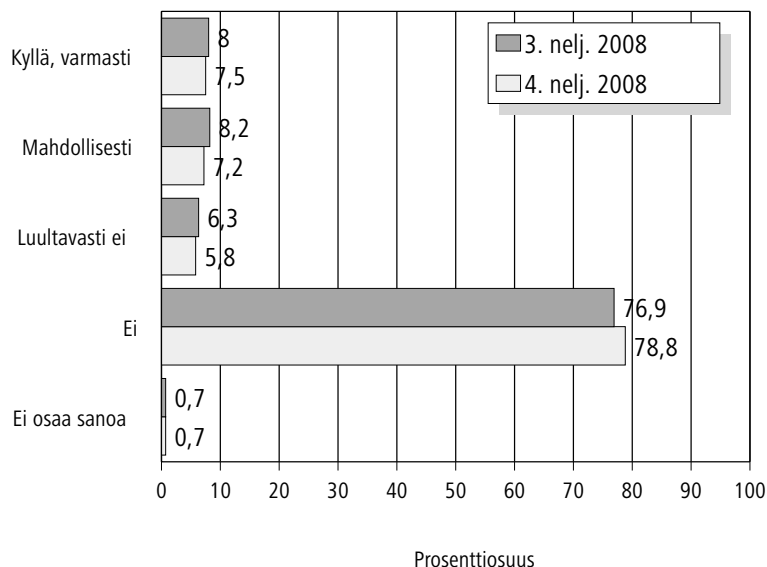
Asunnon ostoaikomukset maakunnittain 4. neljännes 2008

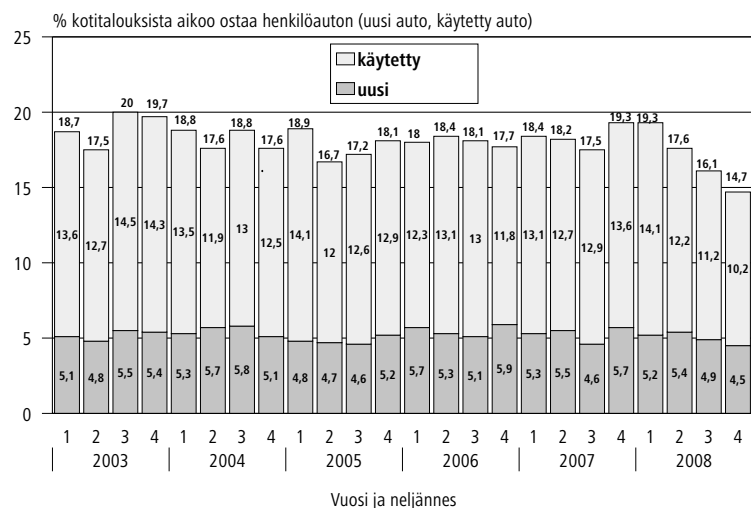
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

10. Aikooko talous hankkia tai vaihtaa henkilöauton

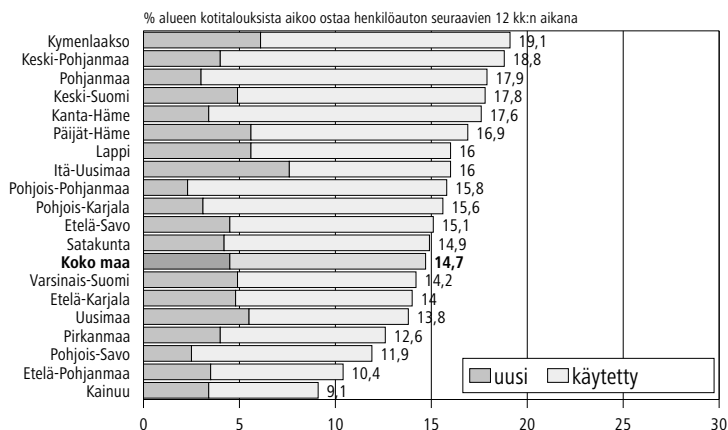
Seuraavien 12 kuukauden aikana

Aikomukset mittausajankohdasta toiseen

Auton ostoaiomukset maakunnittain 4. neljännes 2008

Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

11. Rahankäyttöaikomukset joihinkin kohteisiin maakunnittain ja väestöryhmittäin *)

Seuraavien 6 kuukauden aikana, 4. neljännes 2008
% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa:

Maakunta	KULKUVÄLINE, EI AUTO			HARRASTUSVÄLINEET			KOTIMAAN LOMA			ULKOMAAN LOMA		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Uusimaa	4,7	4,5	9,2	19,2	7,4	26,6	40,7	13,8	54,5	43,4	15,1	58,5
Varsinais-Suomi	4,2	4,1	8,3	11,1	5,6	16,7	32,9	16,7	49,6	32,6	15,0	47,6
Satakunta	4,6	4,8	9,4	15,2	5,3	20,5	32,1	16,5	48,6	27,2	10,9	38,1
Kanta-Häme	2,9	2,9	5,8	16,3	4,7	21,0	27,9	10,7	38,6	31,3	8,7	40,0
Pirkanmaa	6,1	3,8	9,9	17,0	4,9	21,9	39,7	9,0	48,7	29,9	12,8	42,7
Päijät-Häme	5,3	2,0	7,3	16,5	5,7	22,2	30,5	8,9	39,4	29,7	16,0	45,7
Kymenlaakso	2,6	6,4	9,0	12,5	7,8	20,3	34,2	13,9	48,1	27,8	12,9	40,7
Etelä-Karjala	4,4	2,4	6,8	10,3	6,4	16,7	29,8	17,7	47,5	29,7	11,6	41,3
Etelä-Savo	4,0	2,2	6,2	17,1	4,9	22,0	30,6	18,4	49,0	23,4	12,9	36,3
Pohjois-Savo	6,4	4,5	10,9	18,7	6,9	25,6	33,5	20,1	53,6	25,1	12,3	37,4
Pohjois-Karjala	5,4	4,0	9,4	16,3	4,7	21,0	35,7	18,2	53,9	28,1	14,2	42,3
Keski-Suomi	6,7	5,0	11,7	13,9	9,2	23,1	35,6	10,3	45,9	26,0	10,4	36,4
Etelä-Pohjanmaa	1,5	2,6	4,1	12,9	7,9	20,8	32,1	13,0	45,1	15,8	15,2	31,0
Pohjanmaa	2,7	2,4	5,1	12,8	9,0	21,8	33,4	18,2	51,6	31,3	17,2	48,5
Keski-Pohjanmaa	6,4	7,4	13,8	11,4	3,4	14,8	46,0	9,1	55,1	27,0	11,2	38,2
Pohjois-Pohjanmaa	6,7	4,1	10,8	20,9	5,6	26,5	49,5	11,5	61,0	20,2	9,7	29,9
Kainuu	3,0	3,0	6,0	12,1	6,8	18,9	28,1	23,7	51,8	16,3	4,3	20,6
Lappi	4,1	2,6	6,7	18,0	8,4	26,4	45,5	13,8	59,3	23,0	8,6	31,6
Itä-Uusimaa	3,8	6,4	10,2	19,3	9,9	29,2	25,9	19,3	45,2	37,9	17,9	55,8
Koko maa	4,8	4,0	8,8	16,4	6,6	23,0	36,9	14,0	50,9	31,4	13,1	44,5

Väestöryhmä *)	KULKUVÄLINE, EI AUTO			HARRASTUSVÄLINEET			KOTIMAAN LOMA			ULKOMAAN LOMA		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Miehet	5,9	5,7	11,6	20,1	7,0	27,1	37,1	14,2	51,3	30,7	14,0	44,7
Naiset	3,6	2,4	6,0	13,0	6,3	19,3	36,7	13,8	50,5	32,1	12,4	44,5
15–24 -vuotiaat	6,5	6,3	12,8	25,1	11,8	36,9	38,2	13,8	52,0	34,7	15,8	50,5
25–34 -vuotiaat	6,6	6,4	13,0	26,0	9,2	35,2	41,8	14,9	56,7	34,3	14,7	49,0
35–44 -vuotiaat	7,5	5,7	13,2	25,6	9,8	35,4	41,9	13,6	55,5	35,1	11,8	46,9
45–54 -vuotiaat	4,8	3,9	8,7	15,5	6,0	21,5	38,6	14,3	52,9	32,1	11,3	43,4
55–64 -vuotiaat	2,8	1,5	4,3	7,0	2,7	9,7	34,9	13,6	48,5	31,7	11,9	43,6
65–74 -vuotiaat	1,6	1,7	3,3	4,8	2,6	7,4	27,4	13,9	41,3	21,4	14,1	35,5
Perustasteen koulutus	4,6	3,5	8,1	12,9	5,1	18,0	28,4	14,9	43,3	24,7	11,5	36,2
Keskistasteen koulutus	4,6	4,5	9,1	16,5	7,2	23,7	35,6	14,7	50,3	28,4	13,7	42,1
Korkea-asteen koulutus	5,2	3,9	9,1	20,2	7,4	27,6	47,8	12,0	59,8	43,1	14,2	57,3
Pääkaupunkiseutu	3,8	4,7	8,5	19,9	7,7	27,6	44,1	13,7	57,8	46,2	15,8	62,0
Muu Etelä-Suomi	4,9	3,8	8,7	15,4	6,5	21,9	30,2	13,4	43,6	31,7	13,1	44,8
Länsi-Suomi	4,7	4,1	8,8	13,9	6,4	20,3	35,2	13,0	48,2	28,5	13,3	41,8
Itä-Suomi	5,5	3,7	9,2	17,6	5,7	23,3	33,2	19,1	52,3	25,4	12,9	38,3
Pohjois-Suomi	5,5	3,5	9,0	19,0	6,5	25,5	45,7	13,7	59,4	20,4	8,7	29,1
Maatalousyrittäjät	3,0	4,5	7,5	6,2	7,5	13,7	28,2	19,6	47,8	15,4	9,3	24,7
Muut yrittäjät	4,4	6,0	10,4	15,3	4,7	20,0	40,9	12,1	53,0	43,9	12,0	55,9
Ylemmät toimihenkilöt	6,7	4,9	11,6	28,9	8,2	37,1	57,2	10,6	67,8	50,9	14,5	65,4
Alemmat toimihenkilöt	4,9	3,1	8,0	14,6	7,7	22,3	42,1	13,2	55,3	36,5	13,9	50,4
Työntekijät	6,4	4,9	11,3	20,1	7,6	27,7	31,6	16,2	47,8	23,1	12,9	36,0
Työttömät	2,1	2,4	4,5	14,9	5,6	20,5	20,1	19,4	39,5	13,6	10,9	24,5
Opiskelijat	6,8	7,6	14,4	25,8	12,0	37,8	37,1	12,7	49,8	36,4	14,0	50,4
Eläkeläiset	2,0	1,6	3,6	5,8	2,3	8,1	27,2	14,4	41,6	22,0	12,9	34,9
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	7,5	6,8	14,3	13,4	9,9	23,3	37,9	19,2	57,1	21,2	8,5	29,7
Yksinasuvat	3,4	4,3	7,7	13,7	6,2	19,9	34,3	14,7	49,0	30,0	15,5	45,5
Lapsiperheet	9,7	6,1	15,8	27,1	8,9	36,0	41,1	13,3	54,4	29,6	10,6	40,2
Muut (aikuis)taloudet	3,2	2,5	5,7	12,6	5,6	18,2	36,9	13,7	50,6	33,9	12,3	46,2
Alin tuloneljännes	3,0	4,4	7,4	10,4	5,4	15,8	23,8	16,0	39,8	20,6	11,4	32,0
2. alin tuloneljännes	3,3	3,4	6,7	12,8	7,1	19,9	34,3	14,3	48,6	26,3	15,4	41,7
2. ylin tuloneljännes	6,7	4,1	10,8	18,7	6,6	25,3	40,8	13,9	54,7	33,3	13,9	47,2
Ylin tuloneljännes	6,0	4,6	10,6	24,6	8,1	32,7	51,7	11,8	63,5	50,4	10,8	61,2
Tulot tuntemattomat	5,0	3,9	8,9	18,1	3,5	21,6	28,2	12,8	41,0	20,3	13,7	34,0
Kaikki yhteensä	4,8	4,0	8,8	16,4	6,6	23,0	36,9	14,0	50,9	31,4	13,1	44,5

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Seuraavien 6 kuukauden aikana, 4. neljännes 2008
% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa:

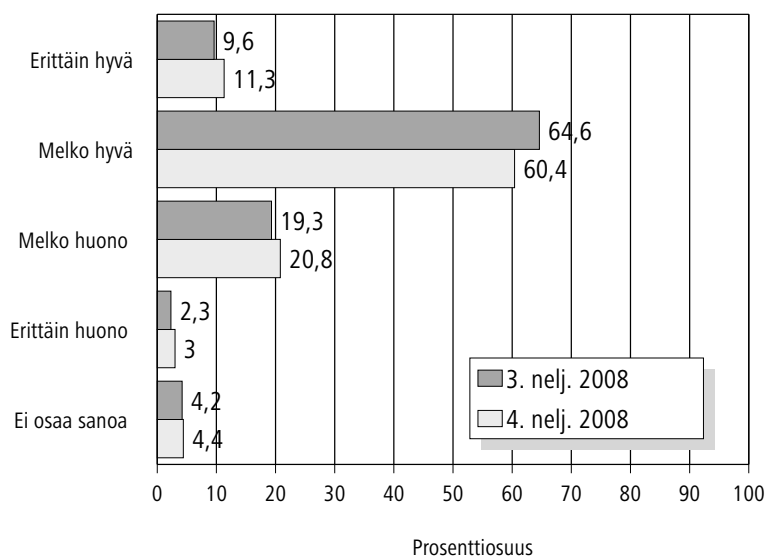
Maakunta	ASUNNON KORJAUS			KODIN SISUSTUS			VIIHDE-ELEKTRONIIKKA			KODINKONEET		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Uusimaa	23,8	6,9	30,7	35,5	12,5	48,0	27,2	16,2	43,4	11,3	8,7	20,0
Varsinais-Suomi	27,4	8,3	35,7	38,9	10,4	49,3	26,4	12,6	39,0	13,5	6,3	19,8
Satakunta	34,4	7,9	42,3	37,2	9,2	46,4	26,7	9,3	36,0	12,2	6,8	19,0
Kanta-Häme	23,2	6,5	29,7	25,8	11,4	37,2	23,1	7,5	30,6	12,3	8,0	20,3
Pirkanmaa	23,2	7,1	30,3	34,8	9,5	44,3	25,1	12,6	37,7	10,0	7,1	17,1
Päijät-Häme	23,7	3,9	27,6	35,5	9,2	44,7	22,1	8,5	30,6	8,0	7,0	15,0
Kymenlaakso	20,6	11,0	31,6	32,8	8,6	41,4	19,9	13,2	33,1	10,9	6,8	17,7
Etelä-Karjala	27,7	7,4	35,1	30,8	5,7	36,5	20,4	7,4	27,8	10,3	3,9	14,2
Etelä-Savo	21,3	6,1	27,4	29,6	9,0	38,6	23,0	14,3	37,3	14,1	3,4	17,5
Pohjois-Savo	17,6	6,1	23,7	28,8	8,4	37,2	23,2	11,3	34,5	10,6	6,0	16,6
Pohjois-Karjala	20,6	8,2	28,8	34,6	10,5	45,1	17,6	14,8	32,4	11,2	11,4	22,6
Keski-Suomi	18,8	7,4	26,2	32,3	11,0	43,3	19,9	12,5	32,4	10,2	10,2	20,4
Etelä-Pohjanmaa	24,4	9,9	34,3	30,1	16,6	46,7	21,2	11,2	32,4	14,7	6,4	21,1
Pohjanmaa	23,9	12,2	36,1	26,0	13,3	39,3	20,3	13,5	33,8	8,9	5,2	14,1
Keski-Pohjanmaa	28,8	12,1	40,9	36,5	7,3	43,8	16,4	18,9	35,3	13,8	7,5	21,3
Pohjois-Pohjanmaa	27,8	5,7	33,5	35,2	8,5	43,7	23,5	13,2	36,7	14,5	6,6	21,1
Kainuu	19,8	10,9	30,7	30,5	11,2	41,7	15,1	12,6	27,7	9,5	6,3	15,8
Lappi	25,4	10,9	36,3	31,8	9,8	41,6	26,8	13,1	39,9	7,0	6,3	13,3
Itä-Uusimaa	40,7	4,8	45,5	28,2	11,1	39,3	22,4	14,2	36,6	15,9	12,6	28,5
Koko maa	24,3	7,6	31,9	33,6	10,6	44,2	24,0	13,2	37,2	11,4	7,4	18,8

Väestöryhmä *)	ASUNNON KORJAUS			KODIN SISUSTUS			VIIHDE-ELEKTRONIIKKA			KODINKONEET		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Miehet	26,3	8,0	34,3	32,5	10,2	42,7	27,1	14,0	41,1	12,7	8,2	20,9
Naiset	22,5	7,1	29,6	34,7	11,0	45,7	21,1	12,3	33,4	10,3	6,5	16,8
15–24 -vuotiaat	16,7	9,2	25,9	50,6	14,3	64,9	39,8	19,5	59,3	16,9	12,3	29,2
25–34 -vuotiaat	23,2	6,8	30,0	50,7	11,2	61,9	33,5	18,7	52,2	15,5	9,5	25,0
35–44 -vuotiaat	30,1	7,6	37,7	41,6	12,9	54,5	31,6	15,5	47,1	12,9	7,5	20,4
45–54 -vuotiaat	30,1	8,3	38,4	32,9	10,6	43,5	23,0	12,4	35,4	12,1	5,8	17,9
55–64 -vuotiaat	25,2	6,8	32,0	21,4	9,1	30,5	14,1	8,7	22,8	8,4	5,9	14,3
65–74 -vuotiaat	19,5	7,2	26,7	12,1	6,9	19,0	8,5	6,9	15,4	4,8	4,5	9,3
Perusasteen koulutus	21,2	8,6	29,8	27,8	9,2	37,0	21,5	10,8	32,3	10,1	7,0	17,1
Keskiaasteen koulutus	23,1	6,6	29,7	35,0	11,1	46,1	23,9	13,6	37,5	11,7	7,1	18,8
Korkea-asteen koulutus	29,4	7,9	37,3	37,7	11,4	49,1	26,8	15,0	41,8	12,5	8,1	20,6
Pääkaupunkiseutu	22,5	5,9	28,4	36,6	12,6	49,2	30,0	16,8	46,8	11,5	9,0	20,5
Muu Etelä-Suomi	26,0	7,9	33,9	31,5	10,1	41,6	20,7	11,1	31,8	10,7	7,4	18,1
Länsi-Suomi	25,3	8,6	33,9	34,2	10,8	45,0	23,6	12,4	36,0	11,6	7,0	18,6
Itä-Suomi	19,4	6,6	26,0	30,5	9,1	39,6	21,8	13,1	34,9	11,8	6,6	18,4
Pohjois-Suomi	26,1	7,7	33,8	33,7	9,2	42,9	23,3	13,1	36,4	11,9	6,5	18,4
Maatalousyrittäjät	18,9	9,9	28,8	19,3	9,3	28,6	29,2	5,3	34,5	10,4	9,6	20,0
Muut yrittäjät	33,5	8,0	41,5	41,8	8,8	50,6	28,1	10,9	39,0	11,9	6,4	18,3
Ylemmät toimihenkilöt	32,9	7,0	39,9	46,8	12,7	59,5	35,1	14,9	50,0	17,9	8,6	26,5
Alemmät toimihenkilöt	24,7	7,2	31,9	41,1	12,7	53,8	23,5	18,1	41,6	9,8	7,2	17,0
Työntekijät	25,9	7,7	33,6	35,3	11,8	47,1	27,0	14,0	41,0	11,9	7,8	19,7
Työttömät	21,7	5,5	27,2	20,7	11,2	31,9	21,5	10,7	32,2	11,2	5,9	17,1
Opiskelijat	15,0	8,7	23,7	44,8	12,4	57,2	36,6	20,5	57,1	15,7	12,4	28,1
Eläkeläiset	20,3	7,9	28,2	14,5	7,0	21,5	9,6	6,7	16,3	6,2	4,8	11,0
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	27,6	5,7	33,3	48,2	9,7	57,9	29,8	11,1	40,9	18,9	7,5	26,4
Yksinasuvat	14,9	6,5	21,4	27,4	10,0	37,4	20,3	13,9	34,2	10,0	8,1	18,1
Lapsiperheet	32,5	9,3	41,8	46,7	12,7	59,4	34,6	14,9	49,5	15,1	8,2	23,3
Muut (aikuis)taloudet	28,9	7,6	36,5	32,0	9,9	41,9	21,2	11,4	32,6	10,6	6,1	16,7
Alin tuloneljännes	10,5	6,7	17,2	21,2	9,0	30,2	16,3	12,5	28,8	7,7	7,6	15,3
2. alin tuloneljännes	22,1	6,9	29,0	29,4	11,8	41,2	21,5	14,1	35,6	11,0	6,7	17,7
2. ylin tuloneljännes	28,5	8,6	37,1	37,4	11,6	49,0	25,0	13,6	38,6	12,5	7,7	20,2
Ylin tuloneljännes	37,8	7,3	45,1	48,2	10,2	58,4	35,2	12,8	48,0	15,8	7,7	23,5
Tulot tuntemattomat	20,8	10,4	31,2	32,0	7,0	39,0	21,6	10,1	31,7	6,7	6,6	13,3
Kaikki yhteensä	24,3	7,6	31,9	33,6	10,6	44,2	24,0	13,2	37,2	11,4	7,4	18,8

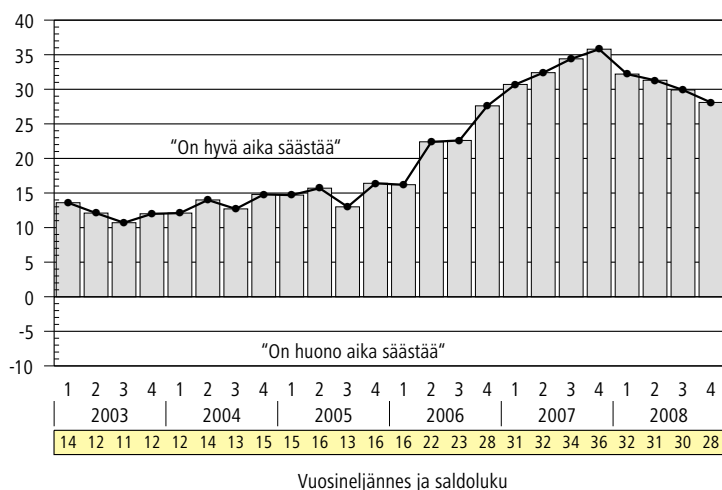
*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

12. Millainen ajankohta on

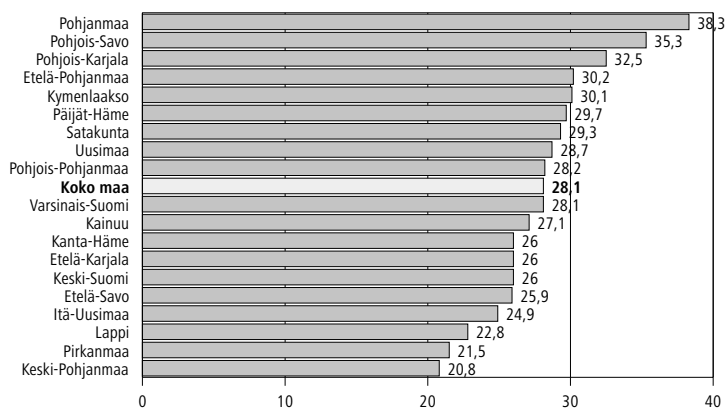
Säästämisen kannalta

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

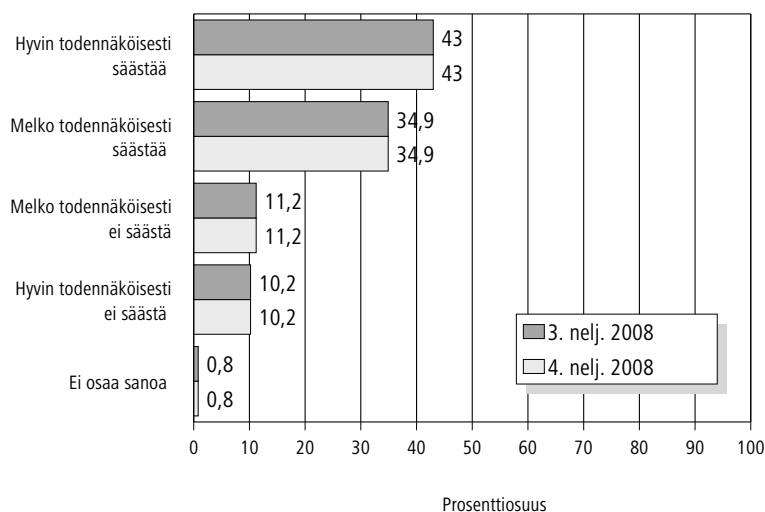
Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

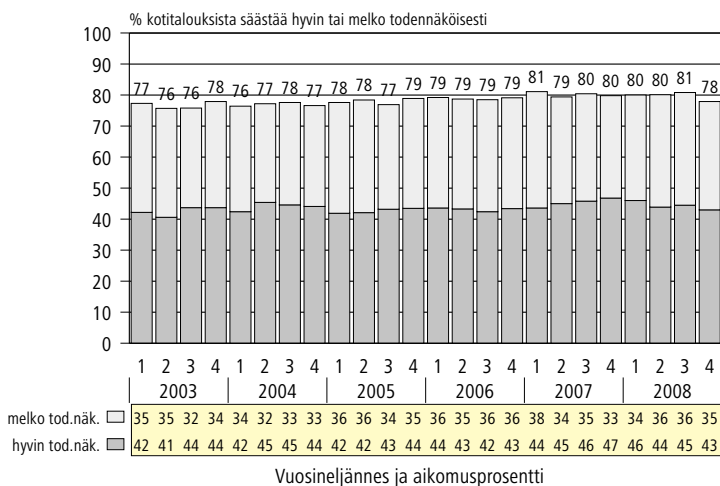
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

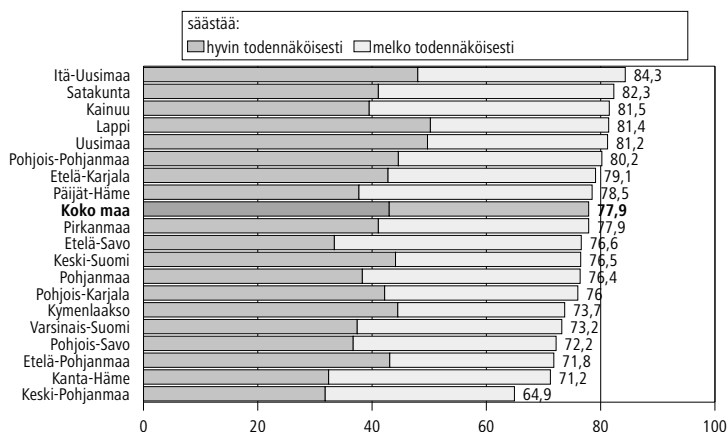
13. Kuinka todennäköisesti talous säästää

Säästämisaikomus ajankohdasta toiseen

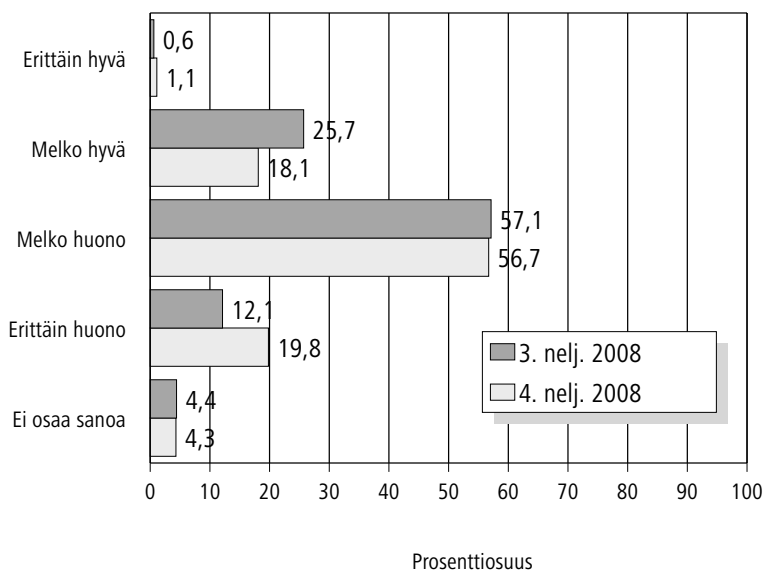
Säästämisaikomus maakunnittain 4. neljännes 2008

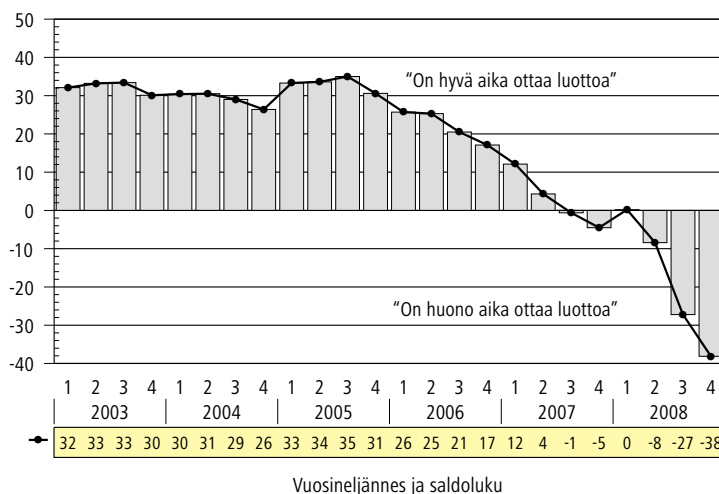
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

14. Millainen ajankohta on

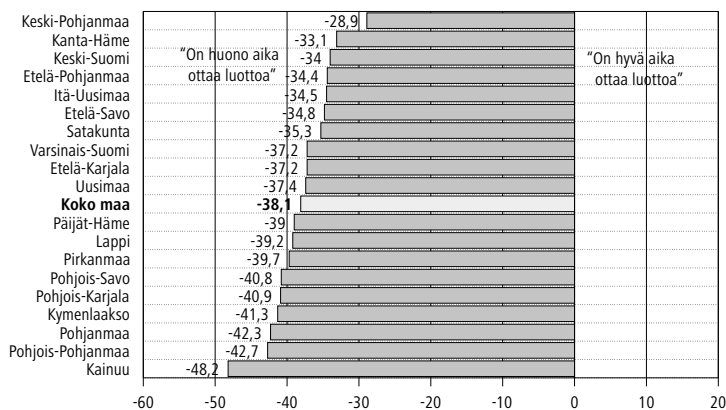
Luotonoton kannalta

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

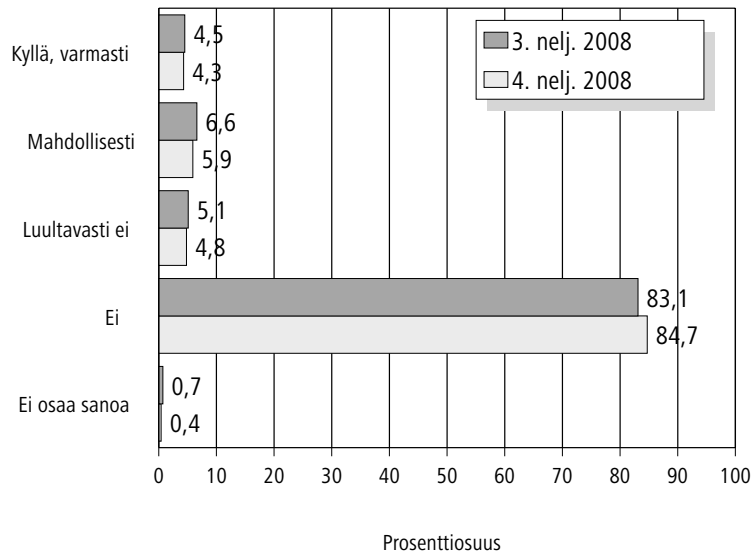
Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

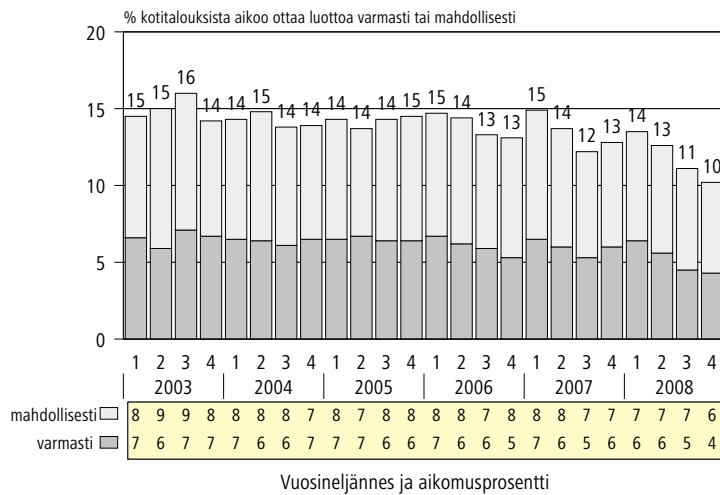
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuusvaihtelun vuoksi.

15. Aikooko talous ottaa luottoa

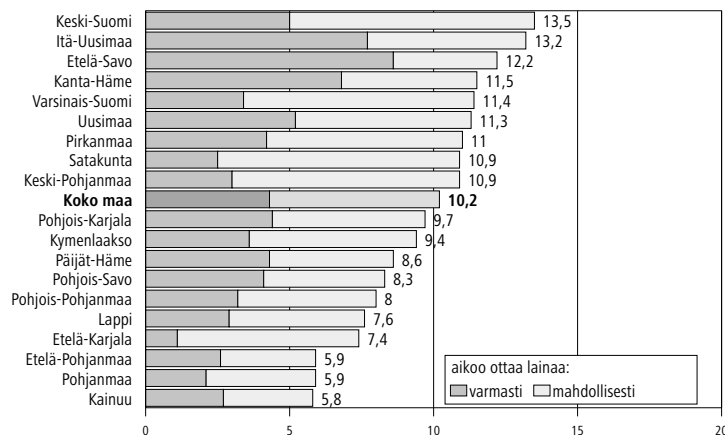
Seuraavien 12 kuukauden aikana

Luoton ottoaikomus ajankohdasta toiseen

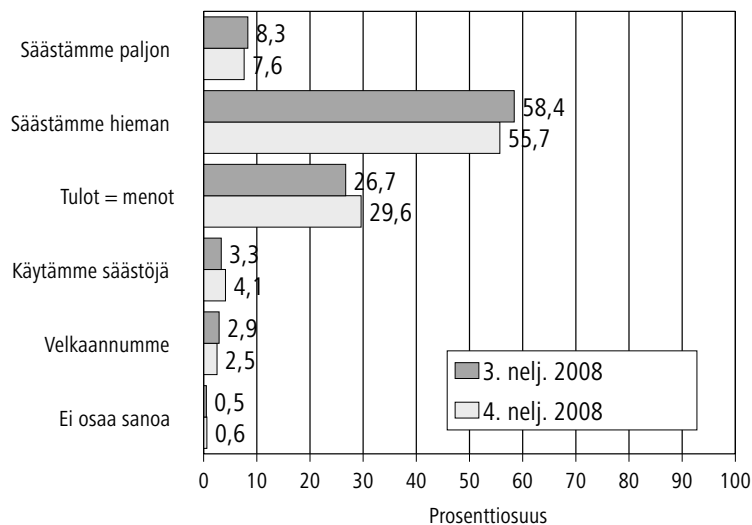
Luoton ottoaikomukset maakunnittain 4. neljännes 2008

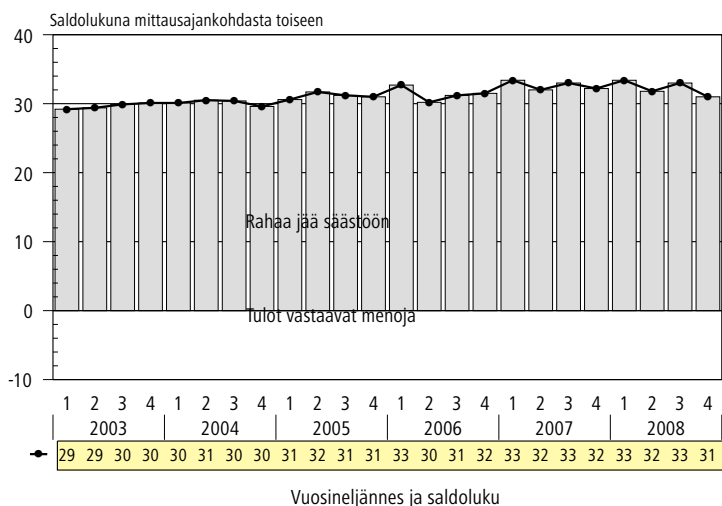
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

16. Kotitalouden rahatilanne

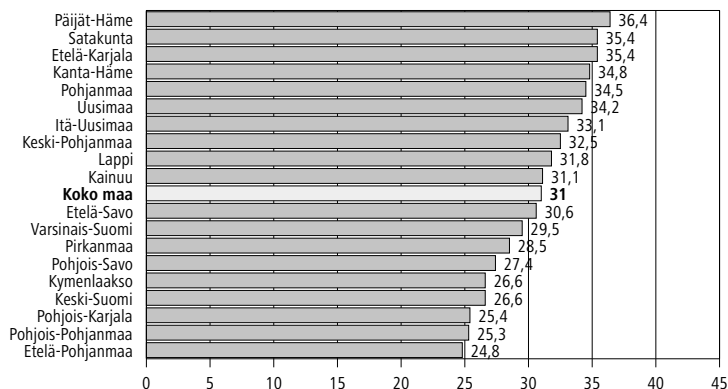
Mikä on nykyinen rahatilanteenne?

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

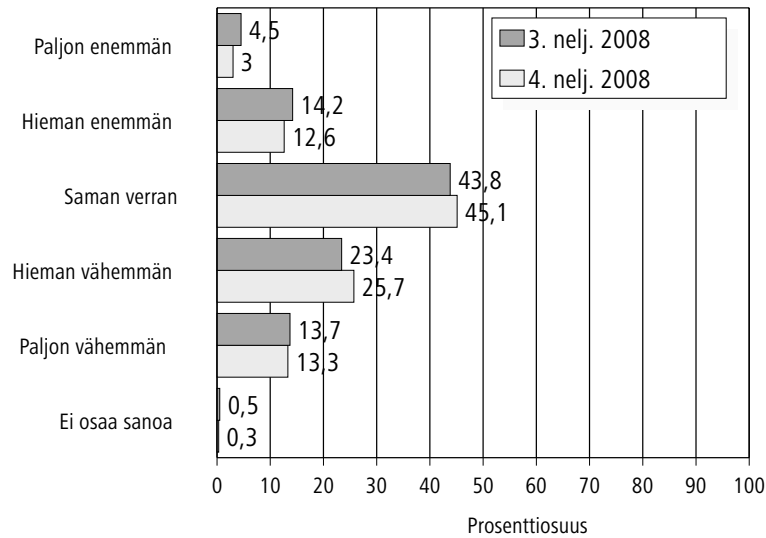
Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

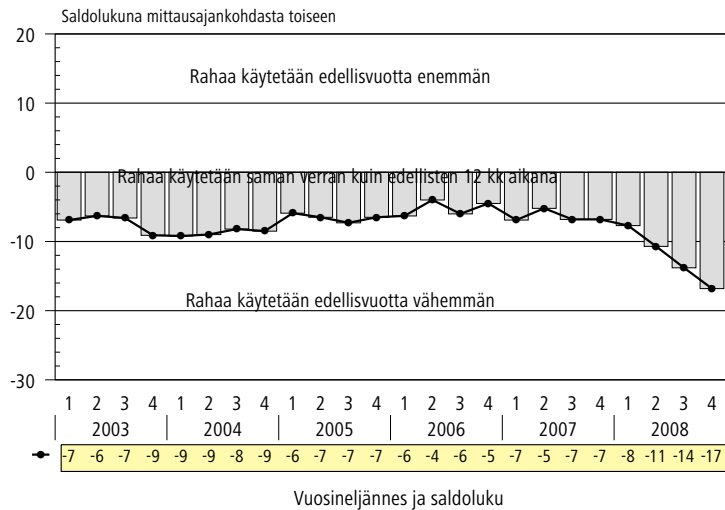
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

17. Rahankäyttö kestotavaroihin

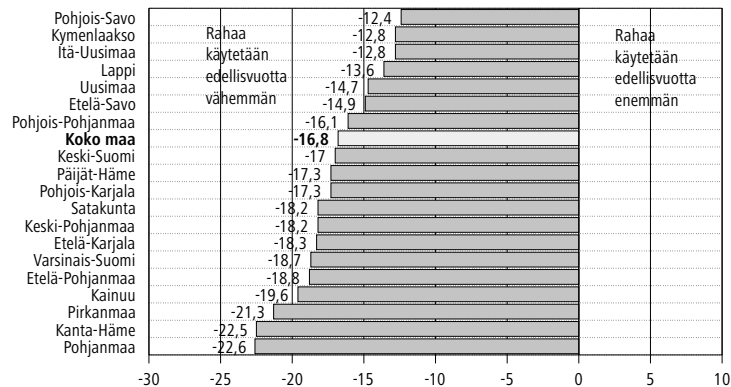
Paljonko rahaa käyttätte kestotavaroihin seuraavien 12 kk aikana verrattuna edellisiin 12 kk?

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

Saldoluvut maakunnittain 4. neljännes 2008

Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

18. Joidenkin laitteiden yleisyys kotitalouksissa maakunnittain (elo- ja marraskuu 2008 keskimäärin)

kuinka monella prosentilla kotitalouksista on käytettävissään:

Maakunta	Televisio	Kaapeli-tv/ satelliitti- antenni	Digisovitin/ digi-tv	Videonauhuri	DVD-laite	Kotiteatteri- järjestelmä	Videokamera	Digitaalika- mera	Tietokone
Uusimaa	89,6	54,1	86,7	54,0	60,6	22,0	24,6	73,0	85,3
Varsinais-Suomi	86,8	48,4	85,1	47,2	60,2	21,5	18,9	66,4	78,0
Satakunta	91,2	46,4	91,2	55,6	63,2	28,2	22,7	64,0	75,8
Kanta-Häme	89,3	49,3	88,7	40,7	61,6	19,9	17,9	56,1	74,9
Pirkanmaa	94,6	47,7	91,3	59,3	63,6	23,3	16,2	65,1	80,1
Päijät-Häme	86,2	55,4	85,4	53,7	54,6	16,5	26,3	64,5	77,7
Kymenlaakso	97,2	33,6	96,4	51,8	56,6	17,7	20,8	53,3	75,5
Etelä-Karjala	98,9	29,8	98,9	67,4	62,7	22,3	20,4	67,1	71,1
Etelä-Savo	95,9	36,6	91,7	62,8	56,9	19,0	22,0	59,0	68,6
Pohjois-Savo	92,3	45,9	91,7	56,7	42,4	14,5	22,9	63,5	74,2
Pohjois-Karjala	91,8	35,1	87,8	59,7	55,1	21,8	22,4	66,7	77,4
Keski-Suomi	90,9	40,4	89,8	55,1	58,0	19,2	17,8	62,9	80,7
Etelä-Pohjanmaa	93,9	23,0	93,1	56,5	53,1	18,8	17,5	60,1	69,1
Pohjanmaa	93,9	78,2	91,7	69,3	67,2	16,7	32,1	69,8	79,6
Keski-Pohjanmaa	91,7	56,4	91,7	73,5	63,2	24,8	21,7	69,0	78,3
Pohjois-Pohjanmaa	84,7	38,1	83,2	56,2	58,8	18,5	24,2	67,3	81,1
Kainuu	100,0	34,7	100,0	55,1	48,4	11,6	19,2	53,5	83,6
Lappi	93,7	43,3	90,6	55,2	49,7	24,3	16,9	55,3	82,2
Itä-Uusimaa	97,9	30,0	95,9	58,3	73,1	18,7	21,1	73,7	93,8
Koko maa	91,1	46,4	89,1	55,3	58,9	20,6	21,7	66,1	79,6

Maakunta	Kannettava tietokone	Kirjoitin	Internet- yhteys	Laajakaista- yhteys	Pelikonsoli	Lankapuhelin	Matka- puhelin	Kamera- puhelin	Henkilö- tms. auto
Uusimaa	61,5	56,6	83,0	77,3	24,8	31,5	99,0	70,2	69,8
Varsinais-Suomi	54,4	54,0	74,8	67,5	28,3	39,6	96,9	70,0	74,0
Satakunta	45,5	53,3	70,1	63,9	27,4	42,4	100,0	67,7	85,2
Kanta-Häme	46,7	47,8	75,7	69,8	29,2	26,0	96,0	59,6	73,4
Pirkanmaa	47,8	58,7	78,1	67,8	23,2	33,3	98,3	66,2	79,0
Päijät-Häme	45,7	59,0	74,1	67,8	28,7	32,6	98,2	65,7	80,9
Kymenlaakso	39,6	55,0	68,0	60,4	21,1	31,9	98,1	67,2	75,9
Etelä-Karjala	31,8	47,1	67,0	62,8	26,2	14,9	97,7	64,9	81,6
Etelä-Savo	39,9	51,9	66,7	54,2	21,9	19,0	98,1	62,1	90,9
Pohjois-Savo	42,5	53,4	71,9	64,1	21,6	17,0	99,4	57,6	75,1
Pohjois-Karjala	38,9	60,5	70,7	62,2	26,6	19,3	98,8	68,4	86,1
Keski-Suomi	45,7	64,1	77,0	67,2	22,2	26,6	98,9	67,9	84,0
Etelä-Pohjanmaa	38,7	54,3	65,5	52,7	19,6	42,0	97,7	62,4	85,5
Pohjanmaa	51,1	61,1	73,5	67,1	24,8	47,3	100,0	67,5	98,9
Keski-Pohjanmaa	37,0	63,6	79,2	68,9	26,1	36,8	100,0	65,2	85,9
Pohjois-Pohjanmaa	42,3	60,6	76,0	69,7	25,7	31,1	98,9	69,4	85,0
Kainuu	43,7	60,5	73,4	63,1	25,5	35,9	100,0	71,8	73,2
Lappi	43,6	64,3	78,2	72,8	16,2	17,1	100,0	70,7	83,6
Itä-Uusimaa	53,3	73,8	91,7	83,8	31,1	30,4	97,9	77,3	89,1
Koko maa	49,3	57,0	76,4	68,9	24,7	31,2	98,6	67,5	78,4

JULKAISUT

Kuluttajabarometrin tuloksista ilmestyvät Tilastokeskuksen
Tulot ja kulutus -sarjassa
seuraavat julkaisut:

Kuluttajabarometri-kuukausijulkaisussa esitetään laajasti tutkimuksen aikasarjatiedot noin kahden viikon kuluessa haastatteluista. Tuotenumero 3142.

Kuluttajabarometri maakunnittain -julkaisussa on tekstikatsaus keskeisistä tuloksista sekä graafiset esitykset tärkeimmistä muuttujista maakunnittain. Julkaisu ilmestyy neljännesvuosittain. Tuotenumero 3139.

Kuluttajabarometri: taulukot -julkaisussa esitetään tarkkaa tietoa kysymysten vastausjakaumista. Taustatietoina käytetään useita vastaajaa ja hänen kotitalouttaan kuvaavia muuttujia. Julkaisu ilmestyy kuukausittain. Tuotenumero 3145.

Julkaisuja toimitetaan myös sähköisessä PDF-muodossa (Acrobat Reader). Tilastokeskuksesta on tilattavissa kuluttajabarometrin muutakin taulukko- ja kuviomateriaalia.

Yhteystiedot

Tilastokeskus, myyntipalvelu
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi

Postitus
2 lk kirje

Port Payé
Finlande
126676

Suomen
Posti Oyj

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 2009
Inkomst och konsumtion
Income and Consumption

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries:

Pellervo Marja-aho
(09) 1734 3349

Vastaava tilastojohtaja – Ansvarig statistikdirektör – Director in charge:

Ari Tyrkkö